

ความต้องการและปัญหาของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ.
เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุในการฝึกสอน
ของวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนคร
ปีการศึกษา 2514

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มีนาคม 2515

371.335

๐237๓

๑.๓

39568

39568

ความต้องการและปัญหาของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ.
 เกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุในการฝึกสอนของวิทยาลัยครู
 ในจังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2514

โดย
 วีระ โรจน์รุ่งสัจย์

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษา ความต้องการ ปัญหาและความคิดเห็น
 ของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. เกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุในการฝึกสอน ของวิทยาลัยครู
 ในจังหวัดพระนคร โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนฝึกสอน จำนวน
 326 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์นิเทศก์ 52 คน เพื่อประกอบการวิเคราะห์
 ข้อมูล

ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนฝึกสอนส่วนมากผลิตวัสดุทัศนวัสดุเพื่อใช้ในการ
 ฝึกสอนด้วยตนเอง แต่ผลิตได้น้อย เพราะขาดความรู้และทักษะในการผลิต ส่วนการใช้
 วัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอนนั้น นักเรียนฝึกสอนส่วนมากพบปัญหาต่าง ๆ เช่น ขาดทักษะ
 ในการใช้วัสดุทัศนวัสดุประเภทเครื่องมือ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ ไม่มีเวลาเตรียมตัว
 ก่อนการใช้ ขาดคำแนะนำในการใช้ เป็นต้น ดังนั้น นักเรียนฝึกสอนจึงมีความต้องการ
 ที่จะให้ทางวิทยาลัยครูช่วยเหลือในด้านเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการผลิต และการใช้
 วัสดุทัศนวัสดุในการฝึกสอน.

NEEDS AND PROBLEMS IN USING AUDIO-VISUAL
MATERIALS FOR STUDENT TEACHING OF THE
TEACHER COLLEGE STUDENTS IN BANGKOK,
ACADEMIC YEAR B.E. 2514

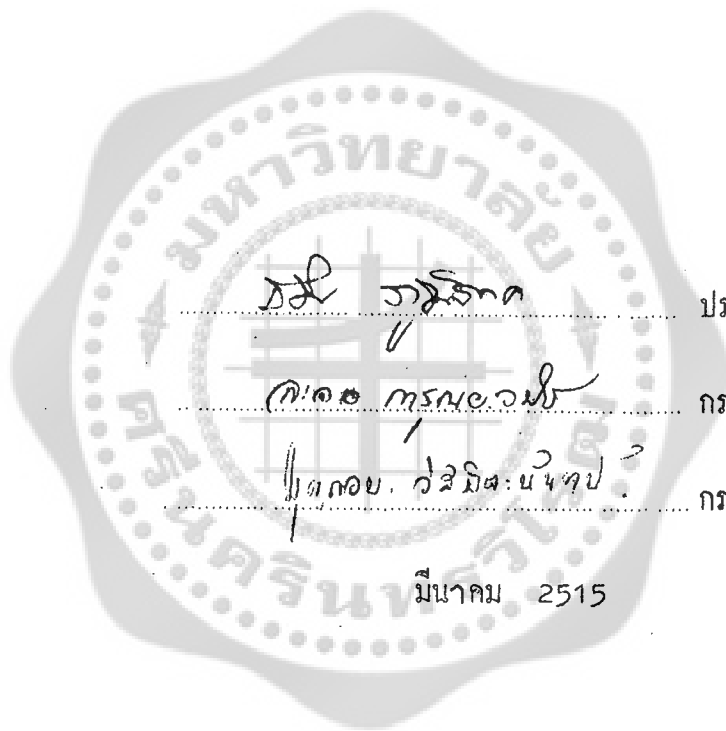
Presented in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Master of Education Degree
at the College of Education
March, 1972.

NEEDS AND PROBLEMS IN USING AUDIO-VISUAL
MATERIALS FOR STUDENT TEACHING OF THE
TEACHER COLLEGE STUDENTS IN BANGKOK,
ACADEMIC YEAR B.E. 2514

The purpose of this research was to study the needs, problems and opinions of the Certificate in Education students of the teacher colleges in Bangkok in using audio - visual materials in student teaching. In collecting data, questionnaires were delivered to 326 students, and 52 supervisors.

The study revealed that most students made their own teaching aids. However there were only few pieces used because of the lack of knowledge and skills in production. Concerning the use of audio-visual materials in teaching, most students were involved in the following problems: lack of skills in operating equipment such as film projector; lack of time for teaching planning; needs for more supervision in using teaching aids. These student teachers needed helps from the college in improving their knowledge and skills in production and utilization of audio - visual materials in student teaching.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปัญหานี้จนบัดนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้

รศ. วรวิทย์

ประธาน

กศบ. กรมการ

กรรมการ

กศบ. วิทยาลัย

กรรมการ

มีนาคม 2515

ประกาศคุณูปการ

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ชม ภูมิภาค อาจารย์แผนกโสตทัศนศึกษา รองศาสตราจารย์ละออ การุณยะวนิช หัวหน้าแผนกฝึกสอน และอาจารย์บุญกอบ วิสมิตะนันท์ อาจารย์ในคณะวิชาวิจัยการศึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการเขียนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ตั้งแต่จนสำเร็จได้เรียบร้อยแล้ว

นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือและความร่วมมืออย่างดี จากท่านผู้อำนวยการ และอาจารย์ในหมวดวิชาการศึกษาของวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่งในจังหวัดพระนคร รวมทั้ง วิทยาลัยครูธนบุรี และอาจารย์สุนทร แก้วลาย อาจารย์แผนกห้องสมุดวิทยาลัยวิชา การศึกษาประสานมิตร ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. ของวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่งในจังหวัดพระนคร และของวิทยาลัยครูธนบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งเพื่อนนิสิต ปริญญาโทสาขาโสตทัศนศึกษา ซึ่งมีส่วนช่วยให้ความคิดเห็นในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจน

วีระ โรจน์รุ้งสัจย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเบื้องต้น	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
3 วิธีดำเนินการ	21
การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	21
การสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล	22
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	23
การจัดกระทำกับข้อมูล	25
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	26
ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	26
การใช้สถิติขั้นต้นของนักเรียนฝึกสอน	29
ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สถิติขั้นต้นของนักเรียนฝึกสอน	36
ความต้องการสถิติขั้นต้นของนักเรียนฝึกสอน	41
ความคิดเห็นโดยทั่วไปเกี่ยวกับการใช้สถิติขั้นต้น	
ของนักเรียนฝึกสอน	44
ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการใช้สถิติขั้นต้น	
ของนักเรียนฝึกสอน	47
5 สรุปผล และ ข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	65

บัญชีตาราง

ตัวรวม	หัวข้อ	หน้า
1	วิธีการได้โสตทัศนวัสดุมาใช้ประกอบการสอนของนักเรียนฝึกสอน	29
2	หลักเกณฑ์การเลือกโสตทัศนวัสดุที่ใช้ประกอบการสอนของนักเรียนฝึกสอน	30
3	การปฏิบัติก่อนการใช้โสตทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน	31
4	การแสดงโสตทัศนวัสดุในชั้นเรียนของนักเรียนฝึกสอน	32
5	การปฏิบัติภายหลังการใช้โสตทัศนวัสดุในชั้นเรียนของนักเรียนฝึกสอน	33
6	โสตทัศนวัสดุที่นักเรียนฝึกสอนใช้ประกอบการสอนในชั้นเรียน	34
7	ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตโสตทัศนวัสดุประกอบการสอนของ นักเรียนฝึกสอน	36
1 * 8	ปัญหาและอุปสรรคในการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอนของ นักเรียนฝึกสอน	38
9	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติภายหลังการใช้โสตทัศนวัสดุ	40
10	ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนฝึกสอนต้องการ	41
⊗ 11	เรื่องเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุโดยทั่วไปที่นักเรียนฝึกสอนต้องการ ให้ทางวิทยาลัยครูช่วยเหลือ	42
12	เรื่องเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุทั่ว ๆ ไปที่นักเรียนฝึกสอนต้องการ ให้ทางโรงเรียนฝึกสอนช่วยเหลือ	43
13	การใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอนของนักเรียนฝึกสอน	47
⊗ 14	คำแนะนำของอาจารย์พิเศษเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนวัสดุที่ให้แก่ นักเรียนฝึกสอนโดยทั่วไป	50

ความเบื้องต้น

ในปัจจุบันนี้ การศึกษาของเยาวชนเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่ง ที่จะส่งผลสะท้อนไปถึงความเจริญของประเทศชาติในอนาคต ครูมีหน้าที่อบรมสั่งสอนเยาวชนให้มีสมรรถภาพสูงได้ จึงนับว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ประเทศชาติจะต้องมีครูที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ สถาบันฝึกหัดครูมีหน้าที่รับผิดชอบในการฝึกฝนให้ครูมีประสิทธิภาพสูงได้ เพื่อครูจะสามารถอบรมเยาวชนให้บรรลุถึงจุดหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ครูจะมีความรู้ในวิชาที่จะต้องสอนและวิชาครู เป็นอย่างดีแล้ว ยังจะต้องมีเครื่องมือสำหรับประกอบอาชีพของตนเช่นเดียวกับผู้มีอาชีพอื่น ๆ อีกด้วย เครื่องมือในการสอนนั้นคือ อุปกรณ์การสอนหรือโสตทัศนวัสดุ

* สมพงษ์ ศิริเจริญ¹ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของโสตทัศนวัสดุไว้ว่า

1. ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้มากขึ้น และจำได้นาน
3. ช่วยลดคำบรรยายที่เป็นคำพูดของครู
4. ช่วยส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหา

เนื่องจากโสตทัศนวัสดุมีประโยชน์ดังกล่าว ครูจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอนอย่างเพียงพอและถูกต้อง

นักเรียนฝึกหัดครูจะต้องผ่านการฝึกสอน เพื่อจะฝึกฝนปฏิบัติการสอนจริง ๆ นักเรียนฝึกสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการสอน

¹สมพงษ์ ศิริเจริญ และคณะ คู่มือการใช้โสตทัศนวัสดุ หน้า 18 - 20.

มาเลย ในระยะแรกของการฝึกสอน คงจะต้องประสบปัญหาและความยุ่งยากนานาชนิด จึงมักปรากฏว่า นักเรียนฝึกสอนมีปัญหาค้าง ๆ เกิดขึ้นเสมอ และในที่นี้ จะพิจารณาเพียง ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งในปัญหาต่าง ๆ นั้น ดังนั้นการฝึกสอน จึงมีลักษณะคล้ายกับการทดสอบพื้นฐานคุณภาพของนักเรียนฝึกสอนว่าจะมีความสามารถในการสอนได้ดีเพียงไร และการที่จะสอนให้ได้ดีนั้นก็ต้องการอาศัยการแนะนำที่ดีและถูกต้องจาก ผู้ที่มีประสบการณ์มาก่อน เช่น อาจารย์นิเทศ และครูพี่เลี้ยง เป็นต้น

ละเมียด ลิมอักษร¹ ได้กล่าวว่า แม้นักเรียนฝึกสอนจะมีความรู้ทฤษฎีการสอน มาแล้วจากครูอาจารย์ในสถานศึกษา และตำราเรียนในห้องสมุดหรือที่หามาได้จากที่อื่น ก็จะฝึกสอนตามลำพังให้ได้ดีไม่ได้ เนื่องจากยังขาดความชำนาญในการใช้วิธีสอนนั้น ๆ ยังไม่ชำนาญในการจัดหา และใช้อุปกรณ์การสอน ทั้งยังขาดประสบการณ์ตรงในเรื่อง เด็กนักเรียนด้วย ฯลฯ จำเป็นต้องอาศัยอาจารย์นิเทศคอยแนะนำและช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

จากคำกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่า นักเรียนฝึกสอนควรจะได้รับ การฝึกฝนให้เกิดความชำนาญในการสอน และการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอน

ไฮเนส² ได้กล่าวไว้ว่า นักเรียนฝึกสอนควรได้รับการปลูกฝังจากการฝึกสอน ให้เป็นผู้ที่ประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1. มีความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนเป็นอย่างดี
2. มีทักษะในการเตรียมการสอนและการวัดผลเป็นอย่างดี
3. มีความสามารถในการใช้สื่อทัศนวัสดุได้ถูกต้อง และเหมาะสม
4. มีความสามารถในการเป็นผู้นำ

¹ละเมียด ลิมอักษร คู่มือฝึกสอน, หน้า 3.

²Haines, Aleyc Clayton, Guiding the Student Teaching Process in Elementary Education, p. 2.

จากทัศนะของไฮเนส ทำให้เห็นได้ว่าสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของการฝึกสอน ก็คือสามารถใช้สื่อทัศนวัสดุได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาในปัจจุบันนี้ กรมการฝึกหัดครูจึงบรรจุเนื้อหาความรู้ทางสื่อทัศนศึกษาไว้ในหลักสูตรของนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา โดยให้สอนรวมกับวิชาวิธีสอนวิชาต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสอนให้นักเรียนฝึกหัดครูรู้จักใช้สื่อทัศนวัสดุในการสอน และรู้จักสร้างวัสดุราคาเบาใช้ประกอบการสอนได้บ้าง

สื่อทัศนวัสดุ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของการศึกษา เพราะนักเรียนฝึกสอนจะต้องออกไปสอนเป็นครูประจำการตามโรงเรียนต่าง ๆ จะได้นำความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอนให้โดยผลดี

การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบว่า นักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา มีความต้องการและปัญหาอย่างไรบ้าง เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุในการสอน

ผลการวิจัยนี้ อาจจะเป็นแนวทางเพื่อปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ในด้านการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอนให้โดยผลดีขึ้น โดยเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวกับปัญหานี้ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยทำการสอนอยู่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อทราบปัญหาของนักเรียนฝึกสอนระดับ ป.กศ. เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุในการฝึกสอน
2. เพื่อทราบความคิดเห็นของนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับวิธีการที่วิทยาลัยครู ควรจะกระทำเพื่อสนองความต้องการของนักเรียนฝึกสอน ในด้านสื่อทัศนวัสดุ
3. เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้านการใช้สื่อทัศนวัสดุให้แก่ นักเรียนฝึกสอนระดับ ป.กศ. ให้มีประสิทธิภาพในการสอนดียิ่งขึ้น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เนื่องจากการฝึกสอนมีความสำคัญต่อโครงการฝึกหัดครูเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในระดับ ป.กศ.ต้น นักเรียนที่จะออกทำการฝึกสอนยังไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการสอนมาก่อน ย่อมมีความอึดใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอนด้วย ผู้วิจัยเห็นความสำคัญในการศึกษาความต้องการและปัญหาของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุในการฝึกสอนว่า นักเรียนฝึกสอนมีความสามารถจัดหาและใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการฝึกสอนกันอย่างไรบ้าง มีปัญหาอะไรบ้าง จึงได้ทำการสำรวจเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญเฉพาะระดับ ป.กศ.ต้น เพื่อประโยชน์ดังต่อไปนี้

- ✓ 1. เพื่อใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางปรับปรุงการสอนในวิชาการศึกษาให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ เช่น เพิ่มความรู้และทักษะในการผลิตและการใช้สื่อทัศนวัสดุให้พอเหมาะกับการใช้สอนในระดับประถมศึกษา
- ✓ 2. นำผลจากการสำรวจเกี่ยวกับความต้องการในเรื่องของการใช้สื่อทัศนวัสดุ เพื่อเป็นแนวทางจัดสอนความต้องการในด้านนี้ ให้แก่นักเรียนฝึกสอนระดับ ป.กศ. ได้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางช่วยหาวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุให้แก่นักเรียนฝึกสอน เพื่อจะได้ปรับปรุงการฝึกสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. ในฐานะที่ผู้วิจัยได้รับหน้าที่เป็นอาจารย์นิเทศก์ ในวิทยาลัยครูเชียงใหม่ จะได้นำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรวิชาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอนของนักเรียนฝึกหัดครูระดับ ป.กศ. ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตเฉพาะนักเรียนฝึกสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ในจังหวัดพระนคร 5 แห่ง ที่ออกฝึกสอนในภาคกลาง ปีการศึกษา 2514 โดยวิธีสุ่มตัวอย่าง จำนวน 326 คน และการวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงความต้องการและปัญหา

ของนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุในการฝึกสอนในเรื่องต่อไปนี้คือ

1. หลักการปฏิบัติในการใช้สื่อทัศนวัสดุ
2. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อทัศนวัสดุ
3. ความต้องการสื่อทัศนวัสดุในการฝึกสอน
4. ความคิดเห็นโดยทั่วไปของนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุ
5. ความคิดเห็นทั่วไปของอาจารย์นิเทศเกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุของนักเรียน

ฝึกสอน

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

สื่อทัศนวัสดุ	หมายถึงอุปกรณ์ใด ๆ ที่สนับสนุนการเรียนรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสจากการได้ยินและได้เห็น เช่น เทปบันทึกเสียง ภาพยนตร์ โทรทัศน์ สไลด์ รูปภาพ แผนภูมิ ¹ ฯลฯ
นักเรียนฝึกสอน	หมายถึง นักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. ปีที่ 2 ของวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนคร ซึ่งทางวิทยาลัยส่งออกไปฝึกสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ
อาจารย์นิเทศ	หมายถึง อาจารย์ของวิทยาลัยครูที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศนักเรียนฝึกสอน และประสานงานระหว่างวิทยาลัยครูและโรงเรียนฝึกสอน
โรงเรียนฝึกสอน	หมายถึง โรงเรียนที่ทางวิทยาลัยครูได้จัดส่งนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. ไปฝึกสอนอยู่

¹Good, Carter V., Dictionary of Education, p. 18.

วิทยาลัยครู หมายถึง วิทยาลัยครูในจังหวัดพระนคร ได้แก่
วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ
วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์
วิทยาลัยครูพระนคร
วิทยาลัยครูจันทบุรีเกษม

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษาชั้น โสตทัศนวัสดุมีความจำเป็นที่สุดสำหรับการสอนวิชาต่าง ๆ เพราะเด็กในระดับประถมศึกษาโดยทั่วไปมีความสนใจในสิ่งที่ป็นรูปธรรมซึ่งจะส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี และจดจำได้นาน

✓ (*) แมคคลัสกี¹ ได้พูดถึงคุณค่าของอุปกรณ์การสอนไว้ว่า การสอนโดยใช้คำพูดแต่เพียงอย่างเดียว นักเรียนจะลืมบทเรียนที่สอนอย่างรวดเร็ว นับว่าเป็นการสิ้นเปลืองที่สุด การใช้โสตทัศนวัสดุจะช่วยขจัดความสิ้นเปลืองนี้ และยังช่วยให้ครูที่สอนคืออยู่แล้วสอนดียิ่งขึ้น แมคเคลียร์² ได้สนับสนุนการใช้โสตทัศนวัสดุไว้ว่า การสอนโดยใช้อุปกรณ์จะส่งเสริมเด็กที่มีระดับสมองค่อนข้างสูงได้ดีกว่าการใช้อุปกรณ์การสอนกับเด็กที่เรียนช้า แต่การใช้วัสดุประกอบการสอนนี้จะช่วยให้นักเรียนเรียนได้อย่างสนุกสนาน และถ้าได้ใช้วัสดุเสริมสร้างในด้านความคิดแล้วยิ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณค่ามากขึ้น

✓ จะเห็นได้ว่า การใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอนย่อมทำให้การสอนมีคุณค่ามากขึ้น แต่การที่จะใช้โสตทัศนวัสดุให้โดยผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ก็ต้องรู้จักเลือกโสตทัศนวัสดุให้ถูกต้องกับหลักการเรียนรู้ของเด็กด้วย

✓ การเลือกโสตทัศนวัสดุเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ ถ้าเลือกโสตทัศนวัสดุไม่เหมาะสมแล้ว การปฏิบัติในลำดับต่อไปจะไม่บังเกิดผลเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามการเลือกโสตทัศนวัสดุขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สอนด้วย โนเอลและเลโอนาร์ต³ ได้ให้หลักเกณฑ์ในการเลือกโสตทัศนวัสดุประกอบการสอนในห้องเรียนไว้ ดังต่อไปนี้

¹Mc Clusky, F. Dean, "Audio-Visual Save Time" The Instructor 6:25 September, p.147.

²Mc Creary, Anne Philips, The Journal of Experiment Education, p.287.

³Noel, Elizabeth G. and Leonard, J. Paul, Foundation for Teacher Education in Audio-Visual Instruction, pp.26 - 28.

1. มีความเหมาะสมกับระดับอายุและระดับสติปัญญาของนักเรียน
2. เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของนักเรียน
3. เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน
4. เหมาะสมกับเรื่องที่สอน
5. ตรงกับจุดมุ่งหมายในการสอน
6. มีลักษณะที่น่าสนใจ
7. ไม่ทำให้เสียเวลาในการไ้มากเกินไป
8. ให้ความคิดรวบยอดที่ง่ายและไม่ซับซ้อนเกินไป
9. เป็นแบบง่าย ๆ
10. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาดียิ่งขึ้น
11. ช่วยในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่นักเรียน
12. ช่วยเพิ่มทักษะให้แก่เด็กเรียน
13. ให้นิสิตต่อการเรียนการสอนมากที่สุดในระยะเวลานั้นที่สุด
14. มีราคาไม่แพงเกินไป

เมื่อผู้สอนได้เลือกสื่อทัศนวัสดุ ให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์แล้วก็ต้องเตรียมการใช้สื่อทัศนวัสดุโดยต้องเตรียมตัวผู้สอนเอง เตรียมตัวนักเรียน และ เตรียมสถานที่หรือห้องเรียน โน้ตและ เลโอนาร์ค¹ ได้ให้หลักเกณฑ์ในการเตรียมสื่อทัศนวัสดุไว้ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมตัวผู้สอน มีดังนี้
 - ก) เลือกสื่อทัศนวัสดุให้เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจและจุดมุ่งหมายในการสอน ตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาข้างต้น
 - ข) วิเคราะห์ขบวนการเรียนการสอนที่จะนำสื่อทัศนวัสดุมาใช้และวางแผนการใช้ให้เรียบร้อยตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

¹Noel, Elizabeth G. and Leonard, J. Paul, op. cit., pp.28-31.

ค) ทดลองใช้สื่อทัศนวัสดุก่อนการนำไปใช้สอนจริงสัก 1 - 2 ครั้ง โดยให้
 เหมือนกับการสอนจริงทุกประการ

2. การเตรียมตัวนักเรียน ควรปฏิบัติดังนี้

ก) ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนมุ่งหมายในการใช้สื่อทัศนวัสดุ
 ข) ครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนต่อไป โดยนำสิ่งที่เรียน
 ทั่วไปให้สัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใน
 สื่อทัศนวัสดุ และใช้สื่อทัศนวัสดุอธิบายคำ และศัพท์ที่นักเรียนไม่เคยพบมาก่อน

ค) ครูต้องชี้ให้นักเรียนเห็นว่า นักเรียนควรจะเรียนรู้อะไรบ้างจากการใช้
 สื่อทัศนวัสดุ

3. การเตรียมสถานที่หรือห้องเรียน ให้เหมาะกับการใช้สื่อทัศนวัสดุแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

ก) เมื่อจะใช้สื่อทัศนวัสดุประเภทรูปภาพซึ่งมีขนาดเล็ก ครูควรจัดห้องเรียน
 โดยแบ่งนักเรียนให้ออกมาศึกษาเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือได้ศึกษาเป็นรายบุคคล

ข) สำหรับสื่อทัศนวัสดุที่มีขนาดใหญ่ เช่น ภาพโฆษณา หุ่นจำลอง และป้าย
 นิเทศ ครูควรจัดให้นักเรียนได้ศึกษาอย่างใกล้ชิดเป็นรายบุคคล

ค) ก่อนใช้สื่อทัศนวัสดุประเภทเครื่องขยายเสียง เครื่องบันทึกเสียง ฯลฯ
 ครูควรจัดห้อง จัดที่นั่งให้นักเรียนทุกคนสามารถได้ยินอย่างชัดเจน

ง) ถ้าเป็นสื่อทัศนวัสดุประเภทเครื่องฉาย ครูควรควบคุมแสงสว่างและการ
 ถ่ายเทอากาศได้ดี จัดที่นั่งให้นักเรียนเห็นได้ชัดเจนทุกคน

เมื่อครูได้เตรียมการใช้สื่อทัศนวัสดุเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็เป็นการนำสื่อทัศน
 วัสดุไปใช้ในห้องเรียน ซึ่ง แมคโนวัน¹ ได้ให้หลักเกณฑ์ในการนำสื่อทัศนวัสดุมาใช้ในห้องเรียน
 ดังนี้

¹McKown, Harry C. and Robert, Alvin B., Audio - Visual
 Aids to Instruction, pp.52 - 64.

1. มีความเข้าใจคุณลักษณะเฉพาะของโสตทัศนวัสดุที่จะนำมาใช้เป็นอย่างไร
2. มีความสามารถในการใช้โสตทัศนวัสดุนั้นร่วมกับวัสดุอื่น
3. ใช้โสตทัศนวัสดุให้เหมาะสมกับระดับอายุและระดับสติปัญญาของนักเรียน
4. พยายามจัดประสบการณ์จริงให้มากที่สุด
5. นำโสตทัศนวัสดุมาใช้จริง ๆ ไม่ใช่นำมาตั้งไว้อย่างเฉย ๆ
6. พยายามส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้โสตทัศนวัสดุให้มากที่สุด
7. ใช้โสตทัศนวัสดุให้ได้เนื้อหามากที่สุดในช่วงเวลาอันสั้น
8. โสตทัศนวัสดุที่ไม่จำเป็นไม่ควรนำมาใช้
9. เมื่อใช้โสตทัศนวัสดุแล้ว ต้องเก็บรักษาให้เรียบร้อย เพื่อจะได้นำมาใช้ใน

คราวต่อไปได้สะดวก

✓ เมื่อครูได้นำโสตทัศนวัสดุมาใช้แสดงในห้องเรียนแล้วทุกครั้ง ครูและนักเรียนควร
จะใคร่รวมมือกันติดตามผลเพื่อให้แน่ใจว่า นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมขึ้นเพียงใด โนเอล
และเลโอนาร์ด¹ ได้ให้หลักเกณฑ์ในการติดตามผลการใช้โสตทัศนวัสดุ ไว้ดังนี้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อติดตามผล ดังนี้
 - ก) รวมกันอภิปรายเนื้อหาสำคัญที่พบในระหว่างการใช้โสตทัศนวัสดุ
 - ข) รวมกันทำความเข้าใจเนื้อหาที่ยังไม่เข้าใจ
 - ค) ครูอธิบายความคิดรวบยอดที่ผิดให้เข้าใจได้ชัดเจน
 - ง) รวมกันจัดกิจกรรมต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้
 - จ) รวมกันวางแผนในการนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาอื่น ๆ หรือ
การเรียนรู้ในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

¹Noel, Elizabeth G. and Leonard, J. Paul, op. cit., pp.31-32.

2. ครูสำรวจดูว่า การใช้โสตทัศนวัสดุได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ อาจจะทำได้ดังนี้

ก) ครูพิจารณาผลการเรียนโดยใช้โสตทัศนวัสดุ

ข) ครูอาจใช้แบบทดสอบวัดการเรียนรู้ของนักเรียน แต่การทดสอบนั้นจะต้องเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย เช่น ถ้าต้องการทราบความเข้าใจก็ต้องออกแบบทดสอบวัดความเข้าใจ ไม่ควรใช้แบบทดสอบความจำ และไม่ควรใช้แบบทดสอบที่มีความซับซ้อนจนเกินไป

3. ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมด เพื่อปรับปรุงการใช้โสตทัศนวัสดุครั้งอื่นในคราวต่อไป.

นอกจากนี้ การประเมินผลการใช้โสตทัศนวัสดุนั้น เดล¹ ได้แนะนำให้ใช้พิจารณาจากคำถามที่ว่า โสตทัศนวัสดุเหล่านั้นมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้หรือไม่เพียงไร

1. ใหภาพพจน์ที่แท้จริงในการสอน
2. ใหเนื้อหาวิชาตรงตามจุดมุ่งหมาย
3. เหมาะสมกับทุกวัย สติปัญญา และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. สภาพ รูปราง และลักษณะของโสตทัศนวัสดุนั้นเป็นที่พอใจ
5. มีผู้ให้คำแนะนำแก่ครูในการใช้โสตทัศนวัสดุนั้นให้ได้ประโยชน์.
6. ช่วยในการสร้างมนุษยสัมพันธ์
7. ช่วยให้นักเรียนใช้ความคิด พิจารณาดี
8. ใหผลคุ้มค่ากับเวลา ค่าใช้จ่าย และความพยายามที่ได้ทำไป

⊗ จากสิ่งที่อ้างอิงข้างต้นนี้ พอจะสรุปได้ว่า การใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอนโดยทั่ว ๆ ไปนั้น มีขั้นใช้ ที่สำคัญอยู่ 4 ขั้นคือ

¹Dale, Edgar, Audio - Visual Method in Teaching, pp.78-83.

1. การเลือก
2. การเตรียมการใช้
3. การแสดงในห้องเรียน
4. การติดตามผลการใช้

นอกจากความสำคัญของการใช้สื่อทัศนวัสดุแล้ว อีริคสัน¹ ยังได้เสนอแนะการเก็บรักษาสื่อทัศนวัสดุไว้ว่า สื่อทัศนวัสดุทั้งหลาย ครูและนักเรียน อาจร่วมมือช่วยกันสร้างขึ้นก็ได้ เมื่อมีมากเพื่อความสะดวกควรเก็บรวบรวมไว้ และเมื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เมื่อรวบรวมเอาไว้มาก ๆ อาจจะต้องมีแผนกหนึ่งสำหรับทำหน้าที่เกี่ยวกับงานบริการสื่อทัศนวัสดุเหล่านั้น ควรจัดทำบัตรเพื่อจะค้นหาใช้และเก็บรักษาได้สะดวก วัสดุบางอย่างที่เก็บไว้นานอาจเสื่อมคุณภาพลง จึงควรตรวจสอบให้อยู่ในสภาพที่ใช้ได้ต่อไป

สื่อทัศนวัสดุมีอยู่ด้วยกันหลายประเภท เดอโคเฟอร์² ได้จัดออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. วัสดุประเภทไม่ใช่เครื่องฉาย (Non-Projected Materials) ซึ่งได้แก่
 - 1) วัสดุประเภทจัดแสดง (Illustration Materials)
 - 2) รูปภาพ (Flat Pictures)
 - 3) แผนภูมิ และแผนสถิติ (Charts - Graphs)
 - 4) ของจริง ของจำลอง หุ่น ของตัวอย่าง
 - 5) ลูกโลกและแผนที่
 - 6) แผ่นป้ายสาธิต (Demonstration Board)
 - 7) กิจกรรมต่าง ๆ

¹Ericson, Cartton W.H., Administering Audio - Visual Services, p. 134.

²de kieffer, Robert E., Audio - Visual Instruction, pp. 9 - 54.

2. วัสดุประเภทที่ใช้กับเครื่องฉาย (Projected Materials) ซึ่งได้แก่

- 1) เครื่องฉายภาพยนตร์ และฟิล์มภาพยนตร์
- 2) เครื่องฉายสไลด์ และฟิล์มสกริป สไลด์ และฟิล์มสกริป
- 3) เครื่องฉายวัสดุทึบแสง
- 4) เครื่องฉายวัสดุโปร่งแสง ฯลฯ

คณะกรรมการแผนกนิเทศการ¹ จำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. วัสดุลายเส้น (Graphic Materials) แบ่งเป็นประเภทย่อย 9 ประเภท ได้แก่ กระดานดำ แผนที่-ลูกโลก การ์ตูน ภาพโฆษณา แผนภาพ แผนสถิติ แผนภูมิ แผนป้ายประชาสัมพันธ์ และป้ายนิเทศ

2. วัสดุมีทรง (Solid Materials) มี 6 ประเภท ได้แก่ ไดออรามา (Diorama) พิพิธภัณฑ์โรงเรียน (School Museum) หุ่นดอแบบ (Mock - up) หุ่นจำลอง (Models) ของตัวอย่าง (Specimens) และของจริง (Objects)

3. วัสดุเสียง (Auditory Materials) แบ่งได้ 4 ประเภท ได้แก่ ระบบขยายเสียง เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ

4. ภาพนิ่ง (Still Pictures) แบ่งได้ดังนี้ ได้แก่ ภาพผนัง (Wall Picture) สดุดภาพ ภาพสามมิติ ภาพเขียน รูปถ่าย ภาพฉาย สไลด์ ฟิล์มสกริป ภาพโปร่งแสง รูปตัดมา (Cut out)
 ✓ ⊗ เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุของผู้สอน เป็นเรื่องที่มีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าหลายคนด้วยกัน ผู้วิจัยได้ศึกษางานที่สำคัญ ๆ และเกี่ยวข้องกับการค้นคว้านี้ ดังต่อไปนี้

แบทเชลเดอร์² ได้เสนอแนะไว้ว่า ก่อนที่จะส่งนักเรียนฝึกสอนออกไปสอนนั้น สถาบันฝึกหัดครู และโรงเรียนฝึกสอนควรจะทำสิ่งต่อไปนี้

¹ศึกษาธิการ, กระทรวง อุปกรณ์การศึกษา หน้า 14.

²Batchelder, Howard T., Audio - Visual Materials in Teacher Education, p.28.

1. จัดการนิเทศเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนวัสดุในชั้นเรียน ให้แก่นักเรียนฝึกสอน อย่างเพียงพอ
2. ฝึกหัดให้มีความรับผิดชอบในการสอน และการใช้โสตทัศนวัสดุอย่างเพียงพอ
3. โรงเรียนฝึกสอนควรจัดหาโสตทัศนวัสดุที่จำเป็น สำหรับบริการโสตทัศนวัสดุ ในโรงเรียนอย่างเพียงพอ

* แมนเบค¹ ได้ศึกษาปัญหาของนิสิตฝึกสอนในโรงเรียนมัธยม 10 แห่ง พบปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอนที่สำคัญ คือ

1. ปัญหาความคล่องแคล่วในการใช้โสตทัศนวัสดุแต่ละประเภท
2. ปัญหาความแตกต่างในวิธีการสอนของแต่ละบุคคล
3. ปัญหาการจัดโสตทัศนวัสดุ และกิจกรรมเพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
4. ปัญหาในการใช้โสตทัศนวัสดุ

เซอร์แมน² ได้ศึกษาปัญหาการใช้โสตทัศนวัสดุของอาจารย์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี ค.ศ. 1959 โดยใช้แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนในคณะต่าง ๆ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการใช้โสตทัศนวัสดุ ดังต่อไปนี้

1. สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้โสตทัศนวัสดุประเภทเครื่องฉาย เช่น ไม่สามารถควบคุมแสงได้ตามความต้องการ การถ่ายเทของอากาศไม่ดีพอ ไฟฟ้าไม่เพียงพอ เป็นต้น

2. ขนาดของห้องเรียนไม่เหมาะสม

¹Manbeck, Maurice W., "A Study of Critical Incidents in Effective Secondary School Teaching As Conceived by Pupils and Faculty." Research Bulletin 1 : 13 - 15, 1957.

²Sherman, Mendel, Report of the Study of the Audio - Visual Program of Chulalongkorn University, pp. 20 - 25.

3. ขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้สอทดแทนวัสดุอย่างเพียงพอ
4. ขาดผู้ให้ความช่วยเหลือในการใช้สอทดแทนวัสดุ
5. ไม่มีเวลาที่จะใช้สอทดแทนวัสดุ
6. อาจารย์ผู้สอนเห็นว่า วิชาที่ตนสอนไม่จำเป็นต้องใช้สอทดแทนวัสดุ
7. ขาดแคลนสอทดแทนวัสดุ
8. มีปัญหาในการยืม และการจัดสอทดแทนวัสดุ
9. สอทดแทนวัสดุเป็นแบบล้าสมัย

คลินตัน¹ ได้ศึกษาถึงปัญหาของครูใหม่ในรัฐเท็กซัสพบว่า ครูใหม่มีปัญหาที่สำคัญคือ

1. ความลำบากใจในการใช้สอทดแทนวัสดุ
2. ความยากลำบากในการหาแหล่งสอทดแทนวัสดุที่ดี
3. ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอนอย่างเพียงพอ
4. ความยากลำบากในการใช้สอทดแทนวัสดุประเภทเครื่องมือ
5. ปัญหาการใช้สอทดแทนวัสดุแสงในชั้นเรียน

เกอ โคเฟอร์² ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้สอทดแทนวัสดุของครู พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคดังต่อไปนี้

1. ขาดแคลนสอทดแทนวัสดุประเภทเครื่องมือ
2. ขาดเงินในการจัดซื้อ

¹Clinton, Thomas Allen, "A Study of Problems Encountered by One Hundred Graduated of East Texas State University and the Functional Relationship between These Problems and the Teacher Educational Program," Dissertation Abstracts. 27:1683-A, No.6, 1966.

²de Kieffer, Robert E. op. cit., p. 86.

3. ขาดห้องเรียนที่มีความเหมาะสมกับการใช้
4. ขาดความรู้และความชำนาญในการผลิตและการใช้
5. ไม่ทราบแหล่ง

✓ จะเห็นได้ว่า จากการวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอนข้างต้น ปัญหาและอุปสรรค ในการใช้ของครูมีอยู่ทั่วไปไม่มากนักน้อย ศรีพรรณ อุประคำ¹ ได้วิจัย เรื่องความเห็นของครูใหญ่ และครูน้อยที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียน ทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ที่มีต่อวัสดุทัศนวัสดุที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน ที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคการศึกษา 8 โดยใช้แบบสอบถาม² ได้สรุปผลการค้นคว้าไว้ว่า

1. ครูทุกคนชอบใช้อุปกรณ์การสอน
2. ครูชอบใช้อุปกรณ์การสอนส่วนใหญ่ เป็นเพราะอุปกรณ์การสอนช่วยให้เด็กสนใจเรียนและตั้งใจเรียนมากขึ้น
3. บางครั้งครูไม่ชอบใช้อุปกรณ์การสอน เพราะไม่มีเวลาดาวงพอที่จะเตรียม
4. ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการสอน เป็นสิ่งที่ช่วยให้การสอนได้ผลดียิ่งขึ้น

✓ สุวรรณ เทียนหิรัญ² ได้ทำการสำรวจความเห็นของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเฉพาะบางโรงเรียนในจังหวัดพระนคร เท่านั้น ได้พบสาเหตุสำคัญที่ครูไม่ชอบใช้อุปกรณ์การสอน คือ

1. ไม่มีอุปกรณ์จะใช้ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนไม่ได้ตั้งงบประมาณเอาไว้
2. มีอุปกรณ์การสอนแต่ใช้ไม่เป็น หรือใช้ไม่ถูกวิธี

¹ ศรีพรรณ อุประคำ การวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุทัศนศึกษาของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดภาคเหนือ ปรินญานิพนธ์ครูศาสตรมหาบัณฑิต ปี 2511 หน้า 134.

² สุวรรณ เทียนหิรัญ การสำรวจความเห็นของครูที่มีต่อการใช้อุปกรณ์การสอน วิทยานิพนธ์ครูศาสตรบัณฑิต หน้า 18.

3. มีอุปกรณ์การสอนให้ใช้ แต่ไม่อยากจะใช้เพราะกลัวว่าจะชำรุด
 4. ไม่ได้เตรียมการสอนที่จะใช้มาล่วงหน้า
 5. ไม่มีเวลาว่างพอที่จะคิดทำอุปกรณ์การสอนได้
 6. กลัวว่าการใช้อุปกรณ์จะทำให้สอนเนื้อหาวิชาไม่ทันตามหลักสูตร
 7. ครูไม่เห็นความจำเป็นของอุปกรณ์การสอน เพราะคิดว่าตัวเองนั้นสอนเก่งแล้ว
- ไพฑูรย์ ธรรมแสง¹ ได้เสนอผลเกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ไว้ว่า ครูเกือบทั้งหมดเห็นว่าสื่อทัศนวัสดุที่ใช้ประกอบการสอนหาได้ง่าย สื่อทัศนวัสดุที่ครูส่วนใหญ่ใช้ได้แก่ รูปภาพ บัตรคำ กราฟ แผนภูมิ ภาพโฆษณา ของจริง ของตัวอย่าง แผนที่ สื่อทัศนวัสดุที่ครูใช้เป็นส่วนน้อย ได้แก่ แผ่นป้ายไฟฟ้า ส่วนเครื่องฉายภาพนิ่ง และเครื่องฉายภาพฟิล์มสตริป ไม่มีครูคนไหนมาใช้เลย ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า ครูส่วนมากใช้สื่อทัศนวัสดุที่มีราคาถูกผลิตขึ้นเองได้ง่าย หรือสื่อทัศนวัสดุที่อาจหามาได้โดยไม่ต้องลงทุนซื้อ

ฮาร์วิน² ได้ศึกษาการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอนวิชาคณิตศาสตร์ของโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันตกของสหรัฐอเมริกา และสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ครูทุกคนใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา
2. ครูที่เรียนวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์มาก่อน จะใช้สื่อทัศนวัสดุมากกว่าครูที่ไม่ได้เรียน
3. ปริมาณการใช้สื่อทัศนวัสดุของครูมีความแตกต่างกันตามระดับชั้นที่สอน

¹ไพฑูรย์ ธรรมแสง ความกึกเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เกี่ยวกับหลักสูตร
สังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พุทธศักราช 2503 ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต หน้า 76.

²Harvin, virginia Raines, "Analysis of the Uses of Instructional Materials by a Selected Group of Teachers of Elementary School Mathematics," Dissertation Abstracts 8:4561, February, 1965.

4. ครูผู้สอนใช้สื่อทัศนวัสดุทางชนิดกัน

5. ความถี่ในการใช้สื่อทัศนวัสดุมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

* จากผลการวิจัยของ สุรัชย์ สิกขามันติ¹ ได้พบว่าสื่อทัศนวัสดุที่นิสิตฝึกสอนเห็นว่าใช้ประโยชน์ได้ดี มีอยู่ 5 ประเภท คือ

1. แผนภูมิ การที่มีความต้องการใช้สื่อทัศนวัสดุประเภทนี้มาก เพราะสื่อทัศนวัสดุประเภทนี้สามารถที่จะทำขึ้นให้ตรงจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะสอนได้ง่าย และไม่ต้องลงทุนมากนัก

2. รูปภาพ เนื่องจากสื่อทัศนวัสดุประเภทนี้สามารถทำได้ง่ายและราคาไม่แพงนัก

3. ของจริง เนื่องจากสื่อทัศนวัสดุประเภทนี้มีอยู่ทั่วไป และให้ความคิดรวบยอดที่ถูกต้องแก่นักเรียน

4. แผนที่ - ลูกโลก เนื่องจากสื่อทัศนวัสดุประเภทนี้มักจะมียูตามห้องเรียนทั่ว ๆ ไป และสามารถแสดงให้นักเรียนเห็นตำแหน่งต่าง ๆ บนพื้นโลกได้ดี

5. หุ่นจำลอง สื่อทัศนวัสดุประเภทนี้สามารถที่จะใช้แทนของจริงที่หาได้ยาก

นิพนธ์ ศุขปริดี² ได้ศึกษาสถานภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อทัศนวัสดุของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา เขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัญหาในการใช้สื่อทัศนวัสดุของครูมีดังนี้

1. ขาดคำแนะนำในการใช้สื่อทัศนวัสดุ

2. ไม่สามารถหาวัสดุโดยตรงตามจุดมุ่งหมาย

¹สุรัชย์ สิกขามันติ การสำรวจปัญหาและความต้องการสื่อทัศนวัสดุในการฝึกสอน ของนิสิตฝึกสอนระดับปริญญาตรี วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2510 ปฏิญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต 2511, หน้า 134 - 135.

²นิพนธ์ ศุขปริดี การศึกษสถานภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อทัศนวัสดุของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา เขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2511 ปฏิญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต 2512, หน้า 123.

3. ขาดความรู้ ประสบการณ์ในการใช้โสตทัศนวัสดุ
4. ทางโรงเรียนมีโสตทัศนวัสดุน้อย
5. ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนใช้โสตทัศนวัสดุ
6. ชั้นเรียนมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป
7. มีความลำบากในการคุมชั้นขณะที่ใช้โสตทัศนวัสดุ

จากผลการวิจัยของ สันต์ วรศิริ¹ เกี่ยวกับความต้องการความช่วยเหลือทางโสตทัศนวัสดุในการสอนของครูระดับประถมศึกษาในจังหวัดนครปฐม มีความต้องการเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. จัดหาโสตทัศนวัสดุประกอบการสอนให้เพียงพอ
2. จัดหาบุคคลที่มีความรู้ทางโสตทัศนศึกษาคอยให้คำแนะนำในการผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุ
3. จัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาในโรงเรียน
4. จัดหาวัสดุสิ้นเปลืองที่จำเป็นในการผลิต
5. จัดหาบุคคลคอยช่วยเหลือในการใช้เครื่องฉายประเภทต่าง ๆ
6. จัดหาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับผลิตโสตทัศนวัสดุ
7. จัดหาเครื่องมือในการผลิตโสตทัศนวัสดุ

* จากการศึกษาความเอกสารต่าง ๆ ข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่า มีทั้งของต่างประเทศและในประเทศมากพอสมควร ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. การจัดหาโสตทัศนวัสดุแต่ละประเภทให้ตรงกับจุดมุ่งหมายในบทเรียน
2. ขาดความรู้และทักษะในการใช้โสตทัศนวัสดุอย่างเพียงพอ
3. ความยากลำบากในการหาแหล่งโสตทัศนวัสดุ
4. ไม่มีเวลาเตรียมการใช้โสตทัศนวัสดุอย่างเพียงพอ

¹ สันต์ วรศิริ การศึกษาสถานภาพเกี่ยวกับการผลิต และการใช้โสตทัศนวัสดุของครูสอนระดับประถมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2513 ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต 2514, หน้า 102.

5. ทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณสำหรับจัดหาวัสดุทัศนวัสดุอย่างเพียงพอ
6. ขาดแคลนวัสดุทัศนวัสดุประเภทเครื่องฉาย
7. สภาพของห้องเรียนไม่เหมาะกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุ
8. ขาดผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการใช้วัสดุทัศนวัสดุ
9. ครูไม่เห็นความจำเป็นของการใช้วัสดุทัศนวัสดุ
10. สภาพวัสดุทัศนวัสดุไม่ดีพอ

ผู้วิจัยจะยึดถือผลการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแนวทางสำหรับการสร้างแบบสอบถาม และจะหาวิธีปรับปรุงแนวทางการแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอน โดยอาศัยผลการศึกษาเอกสารการศึกษาที่เกี่ยวข้องของเหล่านี้ ประกอบกับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมมา.

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK, THAILAND

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การดำเนินการเพื่อทราบข้อเท็จจริงในปัญหาการวิจัยครั้งนี้ มีกระบวนการดำเนินงานเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. จัดกระทำกับข้อมูล

รายละเอียดของแต่ละขั้นมีดังต่อไปนี้

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีดังนี้

1. นักเรียนฝึกสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาตอนต้นของวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนคร 5 แห่ง ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2514 เมื่อสุ่มตัวอย่างแล้วได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	จำนวน	90	คน
วิทยาลัยครูพระนคร	จำนวน	75	คน
วิทยาลัยครูจันทระเกษม	จำนวน	70	คน
วิทยาลัยครูสวนดุสิต	จำนวน	70	คน
วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์	จำนวน	65	คน
รวม		<u>370</u>	คน

2. อาจารย์นิเทศก์ที่นิเทศการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาตอนต้นประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2514 มีจำนวนดังนี้

วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	จำนวน	20	คน
วิทยาลัยครูสวนดุสิต	จำนวน	20	คน
วิทยาลัยครูพระนคร	จำนวน	18	คน
วิทยาลัยครูจันทระเกษม	จำนวน	16	คน
วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์	จำนวน	10	คน
รวม	จำนวน	<u>84</u>	คน

การร่างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสำหรับนักเรียนฝึกสอนตามความรู้ที่ได้จากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

✓ ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง เช่น เพศ อายุ สถานศึกษา จำนวนชั่วโมงที่ทำการสอนต่อหนึ่งสัปดาห์ ระดับชั้นที่ฝึกสอน หมวดวิชาที่ฝึกสอน ประสบการณ์ของการเป็นครู

✓ ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการใช้สื่อทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน เช่น การเลือก การทำ การเตรียม การแสดง และการติดตามผลการใช้สื่อทัศนวัสดุ ฯลฯ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน เช่น ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการผลิต การใช้ และติดตามผลการใช้สื่อทัศนวัสดุ

✓ ตอนที่ 4 เป็นคำถามเพื่อต้องการคำตอบเกี่ยวกับความต้องการสื่อทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน เช่น ความต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการใช้สื่อทัศนวัสดุ ปัญหาทางสื่อทัศนวัสดุที่ต้องการให้ทางวิทยาลัยและทางโรงเรียนฝึกสอนช่วยเหลือ ฯลฯ

✓ ตอนที่ 5 เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกสอนแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ อย่างเสรี เกี่ยวกับการบริการสื่อทัศนวัสดุ หลักสูตรที่ว่าด้วยเรื่องสื่อทัศนวัสดุ การใช้สื่อทัศนวัสดุและความคิดเห็นอื่น ๆ

เพื่อให้ได้ข้อความจริงที่ถูกต้องยิ่งขึ้น จึงสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของ
 อาจารย์นิเทศเกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับตัวอาจารย์นิเทศ เช่น เพศ อายุ วุฒิ
 มหาวิทยาลัยที่นิเทศ ฯลฯ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอนว่า
 มีมากน้อยเพียงไร และอาจารย์นิเทศได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุแก่นักเรียน
 ฝึกสอนอย่างไรบ้าง บ่อยครั้งหรือไม่ ตลอดจนให้แสดงความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้
 สื่อทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอนอย่างเสรี

เมื่อได้สร้างแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ได้นำแบบสอบถามทั้งของนักเรียนฝึกสอน
 และอาจารย์นิเทศ ไปทดลองใช้กับนักเรียนฝึกสอน จำนวน 20 คน และอาจารย์นิเทศ
 จำนวน 8 คน ที่วิทยาลัยครูธนบุรี เมื่อได้ตรวจพิจารณาข้อบกพร่อง ทั้งได้ปรับปรุงแก้ไข
 ให้ชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้ว จึงใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม
 ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การแจกจ่ายแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอ
 หนังสือแนบจากเลขานุการคณะกรรมการควบคุมการศึกษาในระดับปริญญาชั้นสูง ไปขออนุญาต
 ทำการวิจัยต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง ในจังหวัดพระนคร เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว
 จึงนำแบบสอบถามไปแจกจ่ายแต่ละแห่งด้วยตนเองและกำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม ทั้งได้
 แนบหนังสือแจ้งความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปด้วย /ได้แบบสอบถามกลับคืน ดังนี้

<u>วิทยาลัยครู</u>	<u>จำนวนส่ง</u>	<u>จำนวนรับคืน</u>	<u>คิดเป็นร้อยละ</u>
สวนสุนันทา	90	72	80.00
พระนคร	75	69	92.00
จันทร์เกษม	70	64	91.43
สวนดุสิต	70	62	88.57
เพชรบุรีวิทยาลัยเกษตรกรรม	<u>65</u>	<u>59</u>	90.77
รวม	<u>370</u>	<u>326</u>	88.11

รวมจำนวนที่ได้รับคืนมาทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 88.11

แบบสอบถามของอาจารย์นิเทศก์ ได้รับคืนมาดังนี้

<u>วิทยาลัยครู</u>	<u>จำนวนส่ง</u>	<u>จำนวนรับคืน</u>	<u>คิดเป็นร้อยละ</u>
สวนสุนันทา	20	7	35.00
พระนคร	20	12	60.00
จันทร์เกษม	18	11	61.11
สวนดุสิต	16	14	87.50
เพชรบุรีวิทยาลัยเกษตรกรรม	<u>10</u>	<u>8</u>	<u>80.00</u>
รวม	<u>84</u>	<u>52</u>	<u>61.90</u>

รวมจำนวนที่ได้รับคืนมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 61.90 ซึ่งเกินครึ่งของจำนวนทั้งหมด จึงถือเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างได้

การจัดกระทำกับข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน และได้สำรวจแบบสอบถามแต่ละฉบับทั้งของนักเรียน นักสอนและอาจารย์นิเทศก์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบในแต่ละข้อแล้ว จึงแจกแจง ความถี่ของคะแนน และหาอัตราส่วนร้อยละของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การใช้ และการติดตามผลการใช้วัสดุทัศนวัสดุ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการใช้วัสดุทัศนวัสดุ ความ ต้องการวัสดุทัศนวัสดุของนักเรียนนักสอน และรวบรวมความคิดเห็นอื่น ๆ เป็นข้อ ๆ เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์และสรุปผล

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อเรื่องต่อไปนี้

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
2. การใช้สถิติพื้นฐานของนักเรียนฝึกสอน
3. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สถิติพื้นฐานของนักเรียนฝึกสอน
4. ความต้องการใช้สถิติพื้นฐานของนักเรียนฝึกสอน
5. ความคิดเห็นโดยทั่วไปเกี่ยวกับการใช้สถิติพื้นฐานของนักเรียนฝึกสอน
6. ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศเกี่ยวกับการใช้สถิติพื้นฐานของนักเรียนฝึกสอน

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนฝึกสอนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างของวิทยาลัยครู 5 แห่ง ในจังหวัดพระนคร มีจำนวน 326 คน และอาจารย์นิเทศ จำนวน 52 คน กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะดังนี้

1. เพศ

นักเรียนฝึกสอนจำแนกตามสถานศึกษาและเพศมีดังนี้

<u>วิทยาลัยครู</u>	<u>จำนวนหญิง</u>	<u>จำนวนชาย</u>
สวนสุนันทา	64	8
พระนคร	54	15
จันทระเกษม	45	19
สวนกุหลาบ	62	-
เพชรบุรีวิทยาลงกรณ์	46	13
รวม	<u>271</u>	<u>45</u>

อาจารย์นิเทศก์จําแนกตามสถานศึกษาและเพศ - ดังนี้

<u>วิทยาลัยครู</u>	<u>จำนวนหญิง</u>	<u>จำนวนชาย</u>
สวนสุนันทา	6	1
พระนคร	10	2
จันทระเกษม	10	1
สวนกุหลาบ	13	1
เพชรบุรีวิทยาลัย	<u>6</u>	<u>2</u>
รวม	<u>45</u>	<u>7</u>

2. อายุ

นักเรียนฝึกสอนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 17 - 18 ปี
 อาจารย์นิเทศก์ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 24 - 30 ปี

3. ชั่วโมงการสอนต่อหนึ่งสัปดาห์

นักเรียนฝึกสอนส่วนใหญ่ทำการสอนระหว่าง 10 - 12 ชั่วโมง ต่อหนึ่งสัปดาห์

4. ระดับชั้นที่สอน

นักเรียนฝึกสอนส่วนมากฝึกสอนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

5. หมวดวิชาที่ฝึกสอน

นักเรียนฝึกสอนส่วนมากสอนวิชาสังคม วิทยาศาสตร์ และภาษาไทย

ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ ศิลป ภาษาอังกฤษ พลานามัย เกษตรกรรม มีสอนเป็น

ส่วนน้อย

6. หน้าที่ประจำของอาจารย์นิเทศก์

อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่มีหน้าที่ประจำอยู่ที่โรงเรียนฝึกสอน

7. หมวดวิชาที่อาจารย์นิเทศก์ทำการนิเทศการสอน

อาจารย์นิเทศก์มากกว่าครึ่งหนึ่งนิเทศการสอนทุกหมวดวิชา

การใช้สัตภัณฑ์วัสดุของนักเรียนฝึกสอน

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การใช้สัตภัณฑ์วัสดุของนักเรียนฝึกสอน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 326 คน มีข้อมูลตามตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 1 วิธีการได้สัตภัณฑ์วัสดุมาใช้ประกอบการสอนของนักเรียนฝึกสอน

ลำดับที่	วิธีการได้มา	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	ไม่มีเลย ร้อยละ
1	ผลิตขึ้นด้วยตนเอง	54.61	34.96	6.44	3.99
2	ซื้อมาจากท้องตลาด	25.46	30.77	32.20	11.97
3	ให้เด็กนักเรียนช่วยกันหามา	6.44	22.71	42.33	28.52
4	ยืมจากโรงเรียนฝึกสอน	4.29	20.56	40.80	34.35
5	ซื้อมาจากแหล่งวัสดุใดก็ได้	3.07	9.82	23.00	64.11
6	ยืมจากวิทยาลัย	2.45	7.67	18.40	71.48
7	ยืมจากเพื่อนฝึกสอนด้วยกัน	1.84	18.70	44.49	34.97

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนฝึกสอนส่วนมากผลิตสัตภัณฑ์วัสดุด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 54.61 แต่ที่ผลิตเป็นครั้งคราว มีร้อยละ 34.96 ส่วนการได้มาโดยวิธีอื่น ๆ มีน้อยมาก โดยเฉพาะ การยืมสัตภัณฑ์วัสดุจากวิทยาลัยหรือซื้อมาจากแหล่งวัสดุใดก็ได้ เกือบไม่มีเลย

ตาราง 2 หลักเกณฑ์การเลือกโสตทัศนวัสดุประกอบการสอนของนักเรียนฝึกสอน

ลำดับที่	หลักเกณฑ์ในการเลือกโสตทัศนวัสดุ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีเลย
1	เลือกให้ตรงจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะสอน	79.77	18.40	1.22	0.61
2	เลือกให้เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก	67.19	27.60	3.37	1.84
3	เนื้อหาถูกต้องกับความเป็นจริง	63.82	34.35	1.22	0.61
4	เลือกวัสดุที่ราคาไม่แพงจนเกินไป	55.22	30.06	10.12	4.60
5	เลือกวัสดุที่มีความชัดเจน	51.84	43.87	3.07	1.22
6	ให้มีขนาดเหมาะสมกับขนาดของชั้น	51.23	41.41	4.60	2.76
7	โดยดูคุณค่ากับเวลาและแรงงาน	28.52	63.50	7.06	0.92
8	เลือกเรื่องที่มีแนวคิดเพียงอย่างเดียวในเรื่องหนึ่ง ๆ	16.55	50.93	29.45	3.07

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนฝึกสอนส่วนมากร้อยละ 79.77 เลือกโสตทัศนวัสดุเพื่อประกอบการสอน โดยยึดหลักเกณฑ์ว่า เลือกให้ตรงจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะสอน รองลงมาคือ เลือกให้เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก เนื้อหาถูกต้องกับความเป็นจริง เลือกวัสดุที่ไม่แพงจนเกินไป วัสดุมีความชัดเจน และมีขนาดเหมาะสมกับขนาดของชั้น ตามลำดับ

ส่วนการเลือกตามหลักเกณฑ์อื่น ๆ มีพอประมาณ ไม่มากนัก

ตาราง 3 การปฏิบัติก่อนการใช้วัสดุทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน

ลำดับที่	การปฏิบัติก่อนการใช้วัสดุทัศนวัสดุ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	ไม่มีเลย ร้อยละ
1	วางแผนการใช้วัสดุล่วงหน้า	61.97	34.35	3.68	-
2	เตรียมนักเรียนโดยกระตุ้นให้เกิดความสนใจก่อน	55.83	38.65	4.60	0.92
3	ทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วก่อนการใช้ วัสดุทัศนวัสดุ	46.63	41.72	10.43	1.22
4	เตรียมห้องเรียนให้เรียบร้อย	46.32	39.26	11.97	2.45
5	ทดลองก่อนนำไปใช้สอนจริง	43.56	40.50	12.26	3.68
6	เตรียมกิจกรรมที่จะกระทำภายหลังการใช้ วัสดุทัศนวัสดุ	30.97	49.09	18.10	1.84

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติก่อนการใช้วัสดุทัศนวัสดุนั้น นักเรียนฝึกสอนร้อยละ 61.97 ได้วางแผนการใช้วัสดุทัศนวัสดุล่วงหน้าอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ เตรียมนักเรียนโดยกระตุ้นให้เกิดความสนใจก่อน ทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้ว เตรียมห้องเรียนให้เรียบร้อย และทดลองก่อนนำวัสดุทัศนวัสดุไปใช้สอนจริง

ส่วนการเตรียมกิจกรรมภายหลังการใช้วัสดุทัศนวัสดุ ที่นักเรียนฝึกสอนปฏิบัติสม่ำเสมอมีเพียงร้อยละ 30.97

ตาราง 4 การแสดงโสตทัศนวัสดุในชั้นเรียนของนักเรียนฝึกสอน

ลำดับที่	การแสดงโสตทัศนวัสดุ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	ไม่มีเลย ร้อยละ
1	ในขณะที่ใช้โสตทัศนวัสดุก็ได้สังเกตดูความสนใจและความเข้าใจของนักเรียนไปด้วย	66.58	30.36	1.53	1.53
2	ใช้ในการอธิบายเนื้อหาในบทเรียน	54.91	39.57	4.91	0.61
3	ใช้ตามแผนที่วางไว้	47.24	44.79	5.52	2.45
4	ใช้โสตทัศนวัสดุทุกชิ้นอย่างคุ้มค่า	42.33	48.47	7.98	1.22
5	ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้โสตทัศนวัสดุ	31.90	50.62	15.95	1.53
6	ใช้ในการนำบทเรียน	30.97	47.55	18.41	3.07
7	ใช้ในการฝึกทักษะ เช่น ฝึกอ่านออกเสียง โคลงกลอนต่าง ๆ	29.13	33.43	25.47	11.97
8	ใช้ในการสรุปเนื้อหาในบทเรียน	24.54	41.72	29.14	4.60
9	ใช้เพื่อทบทวนบทเรียน	18.71	47.55	28.83	4.91

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนฝึกสอนส่วนมาก ในขณะที่ใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอน ได้สังเกตความสนใจและความเข้าใจของนักเรียนไปด้วย ที่ปฏิบัติสม่ำเสมอมีร้อยละ 66.58 และที่ปฏิบัติเป็นครั้งคราวมีร้อยละ 30.36 รองลงมาได้แก่ ใช้อธิบายเนื้อหาในบทเรียนและใช้ตามแผนที่วางไว้

ตาราง 5 การปฏิบัติภายหลังการใช้สื่อทัศนวัสดุในชั้นเรียนของนักเรียนฝึกสอน

ลำดับที่	การปฏิบัติภายหลังการใช้สื่อทัศนวัสดุ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	ไม่มีเลย ร้อยละ
1	ใช้คำถามสั้น ๆ ถามความเข้าใจ	64.73	31.59	3.07	0.61
2	วัดผลการใช้สื่อทัศนวัสดุ เช่น ดูจากความสนใจ หรือให้นักเรียนตอบคำถาม ฯลฯ	57.98	38.95	2.76	0.31
3	เก็บสื่อทัศนวัสดุที่ใช้แล้วไว้ใช้ในคราวต่อไป	45.40	34.35	17.18	3.07
4	จัดกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ และทบทวนความจำ	24.85	53.69	19.93	1.53
5	นำสื่อทัศนวัสดุที่ใช้แล้วมาดัดแปลงไว้ใช้ในคราวต่อไป	21.17	42.02	28.53	8.28

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนฝึกสอนส่วนมากร้อยละ 64.73 หลังจากการสอนและใช้สื่อทัศนวัสดุแล้ว ได้ใช้คำถามสั้น ๆ ถามความเข้าใจของเด็กนักเรียน รองลงมาคือ วัดผลการใช้สื่อทัศนวัสดุ โดยดูจากความสนใจหรือให้นักเรียนตอบคำถาม และการเก็บสื่อทัศนวัสดุที่ใช้แล้วไว้ใช้ในคราวต่อไป ส่วนการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจและทบทวนความจำ มีปฏิบัติสม่ำเสมอเพียงร้อยละ 24.85

ตาราง 6 โสตทัศนวัสดุที่นักเรียนฝึกสอนใช้ประกอบการสอนในชั้นเรียน

ลำดับที่	โสตทัศนวัสดุที่ใช้ในการฝึกสอน	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	ไม่มีเลย ร้อยละ
1	รูปภาพ	85.29	13.48	0.92	0.31
2	บัตรคำ	55.83	25.46	10.43	8.28
3	แผนภูมิ	55.23	32.81	9.20	2.76
4	ภาพชุด	39.26	33.74	19.02	7.98
5	แผนที่	38.65	28.84	17.79	14.72
6	ของจริง	37.73	42.64	16.26	3.37
7	ป้ายนิเทศ	31.90	39.88	20.55	7.67
8	ของตัวอย่าง	27.30	43.56	18.40	10.74
9	ทุนจำลอง	16.26	35.27	30.37	18.10
10	แผนป้ายนาฬิกา	14.71	23.33	29.45	32.51
11	ลูกโลก	9.81	16.25	27.00	46.94
12	แผนสถิติ	5.52	15.94	24.54	54.00
13	กระดานคำนวณได้	2.45	12.88	17.79	66.88
14	เครื่องบันทึกเสียง	0.92	4.91	11.04	83.13
15	วิทยุ	0.31	1.84	6.75	91.10
16	เครื่องฉายสไลด์	0.31	0.31	3.07	96.31
17	โทรทัศน์	-	3.99	5.52	90.49
18	เครื่องฉายวัสดุโปร่งแสง	-	1.53	3.68	94.79
19	เครื่องฉายวัสดุทึบแสง	-	-	4.29	95.71
20	เครื่องฉายภาพยนตร์	-	-	2.14	97.86

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนฝึกสอนได้ใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอน ประเภทต่าง ๆ มากบ้าง น้อยบ้าง ดังนี้

สื่อทัศนวัสดุที่ใช้มาก ได้แก่ รูปภาพ บัตรคำ แผนภูมิ ภาพชุด และแผนที่ ที่ใช้พอสมควร ได้แก่ ของตัวอย่าง ของจริง ป้ายนิเทศ ทุนจำลอง ที่ใช้น้อยมาก ได้แก่ กระดานคำนวณได้ แผนสถิติ ลูกโลก และแผนป้ายประชาสัมพันธ์ ส่วนสื่อทัศนวัสดุที่นักเรียนฝึกสอนส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้เลย ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายวัสดุทึบแสง เครื่องฉายวัสดุโปร่งแสง วิทยุศึกษา โทรทัศน์ศึกษา และเครื่องบันทึกเสียง.

ปัญหาและอุปสรรคในการใช้วัสดุทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้วัสดุทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 326 คน ปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 7 ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตวัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอนของนักเรียนฝึกสอน

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ
1	ไม่มีสถานที่สำหรับทำวัสดุทัศนวัสดุ	21.48	21.78	35.27	13.19	8.28
2	ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้เครื่องมือทำวัสดุทัศนวัสดุจากทางโรงเรียน	15.34	17.78	33.74	17.49	15.65
3	ขาดคำแนะนำช่วยเหลือในการทำวัสดุทัศนวัสดุ	14.41	16.87	33.12	25.47	10.13
4	ขาดเงินในการจัดซื้อวัสดุทัศนวัสดุ	11.97	17.79	36.81	19.93	13.50
5	ไม่มีเครื่องมือช่วยในการทำวัสดุทัศนวัสดุ	7.98	29.44	26.99	23.31	12.28
6	ขาดทักษะในการทำ เช่น การเขียนรูป การประดิษฐ์ตัวอักษร	6.44	32.21	28.53	16.87	15.95
7	ขาดความรู้และประสบการณ์อย่างเพียงพอ	5.83	17.18	39.26	28.22	9.51
8	ไม่มีเวลาทำ เพราะมีชั่วโมงสอนมากเกินไป	4.91	38.34	28.23	20.85	7.67

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าปัญหาและอุปสรรคในการผลิตโสตทัศนวัสดุประกอบการสอนของนักเรียนฝึกสอน มีมากในเรื่องไม่มีเวลาทำโสตทัศนวัสดุ เพราะมีชั่วโมงสอนมากไป รองลงมาคือ ขาดทักษะในการทำ เช่น การเขียนรูป การประดิษฐ์ตัวอักษร และไม่มีเครื่องมือช่วยในการทำโสตทัศนวัสดุ ส่วนปัญหาอื่น ๆ มีบ้างพอสมควร

ตาราง 8 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอนของนักเรียน
ฝึกสอน

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อทัศนวัสดุ	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ
1	ขาดทักษะในการใช้สื่อทัศนวัสดุประเภท เครื่องมือ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์	53.38	21.16	9.50	6.75	9.21
2	วิทยาลัยไม่มีศูนย์สื่อทัศนวัสดุ เพื่อให้ นักเรียนฝึกสอนมีใช้ขณะออกฝึกสอน	23.62	30.68	18.71	13.80	13.19
3	สื่อทัศนวัสดุของโรงเรียนฝึกสอน มีจำนวนไม่เพียงพอ	19.63	23.00	33.13	12.58	11.66
4	สภาพของห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการ การใช้สื่อทัศนวัสดุ	18.41	27.61	31.89	11.66	10.43
5	ขาดคำแนะนำในการใช้	12.58	20.54	27.91	26.69	12.28
6	มีความลำบากในการควบคุมชั้นในขณะ ใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอน	9.82	16.56	29.45	28.53	15.64
7	ไม่สามารถที่จะหาสื่อทัศนวัสดุใดตรงกับ จุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะสอน	6.75	14.12	36.81	26.68	15.64
8	เกรงว่าสื่อทัศนวัสดุที่ใช้จะชำรุดเสียหาย	5.21	11.05	21.17	32.82	29.75
9	ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนการใช้	4.29	8.90	37.42	31.29	18.10
10	นักเรียนแสดงความเป็นอหังการเมื่อครูใช้ สื่อทัศนวัสดุ	0.92	1.84	8.90	35.58	52.76
11	ขาดทักษะในการใช้สื่อทัศนวัสดุประเภท วัสดุ เช่น แผนภูมิ บัตรคำ	0.61	3.68	19.02	37.43	39.26

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า สิ่งที่นักเรียนฝึกสอนส่วนใหญ่ บอกว่ามีปัญหามาก มี 2 ประการคือ

1. ขาดทักษะในการใช้สื่อทัศนวัสดุประเภทเครื่องฉาย เช่น เครื่องฉาย ภาพยนตร์
2. วิทยาลัยไม่มีศูนย์สื่อทัศนวัสดุ เพื่อให้ นักเรียนฝึกสอนยืมใช้ขณะออก ฝึกสอน

สิ่งที่นักเรียนฝึกสอนส่วนใหญ่ เห็นว่าเป็นปัญหาพอสมควร คือ

1. ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนการใช้
2. ไม่สามารถที่จะหาสื่อทัศนวัสดุได้ตรงกับจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะสอน
3. สื่อทัศนวัสดุของโรงเรียนฝึกสอนมีจำนวนไม่เพียงพอ
4. สภาพของห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อทัศนวัสดุ
5. มีความลำบากในการควบคุมชั้นในขณะใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอน
6. ขาดคำแนะนำในการใช้

นอกจากนี้ในเกณฑ์ไม่ค่อยมีปัญหา ก็ได้แก่

1. นักเรียนแสดงความเบื่อหน่ายเมื่อครูใช้สื่อทัศนวัสดุ
2. ขาดทักษะในการใช้สื่อทัศนวัสดุประเภทวัสดุ เช่น แผนภูมิ บัตรคำ
3. เกรงว่าสื่อทัศนวัสดุที่ใช้จะชำรุดเสียหาย

ตาราง 9 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติภายหลังการใช้สื่อทัศนวัสดุ

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรคภายหลังการใช้สื่อทัศนวัสดุ	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ
1	ไม่มีเวลาในการจัดทำกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของนักเรียน	13.19	20.55	31.90	25.15	9.21
2	ขาดสถานที่เก็บสื่อทัศนวัสดุที่ใช้แล้ว	10.43	19.62	35.59	19.33	15.03
3	นักเรียนไม่มีส่วนรวมในการใช้สื่อทัศนวัสดุ	7.06	11.04	41.10	25.46	15.34
4	ไม่มีทักษะในการนำสื่อทัศนวัสดุที่ใช้แล้ว มาดัดแปลงไว้ใช้ในคราวต่อไป	6.44	16.87	36.82	25.15	14.72
5	ไม่มีเวลาซักถามความเข้าใจของนักเรียน	2.45	7.36	17.47	50.32	22.40
6	นักเรียนยังไม่เข้าใจในเรื่องที่สอน	1.84	8.59	22.70	53.37	13.50

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนฝึกสอนไม่ค่อยมีปัญหานักในการปฏิบัติ ภายหลังการใช้สื่อทัศนวัสดุ สิ่งที่สำคัญเห็นว่ามีปัญหาบ้าง คือ

1. นักเรียนไม่มีส่วนรวมในการใช้สื่อทัศนวัสดุ
 2. ไม่มีทักษะในการนำสื่อทัศนวัสดุที่ใช้แล้ว มาดัดแปลงไว้ใช้ในคราวต่อไป
 3. ขาดสถานที่เก็บสื่อทัศนวัสดุที่ใช้แล้ว
 4. ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของนักเรียน
- นอกนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ค่อยมีปัญหา

ความต้องการวัสดุของนักเรียนฝึกสอน

ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการต่าง ๆ ทางวัสดุของนักเรียนฝึกสอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 326 คน ปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 10 ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนฝึกสอนต้องการ

ลำดับที่	ความต้องการความรู้และประสบการณ์	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ
1	วิธีทำวัสดุประกอบการสอน	37.11	34.97	21.17	3.68	3.07
2	วิธีการใช้วัสดุประเภทเครื่องมือ เช่น เครื่องบันทึกเสียง และเครื่องฉาย ต่าง ๆ	33.44	28.83	19.01	8.90	9.82
3	วิธีการใช้วัสดุประเภทวัสดุ เช่น แผนภูมิ บัตรคำ เป็นต้น	22.70	31.90	23.00	14.73	7.67
4	วิธีการจัดและเก็บรักษาวัสดุ	21.47	22.09	37.42	13.19	5.83

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนฝึกสอนจำนวนมากที่สุด มีความต้องการจะเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับวิธีทำวัสดุ ความต้องการรองลงมาคือ วิธีการใช้วัสดุประเภทเครื่องมือและประเภทวัสดุ ส่วนวิธีการจัดและเก็บรักษาวัสดุ มีความต้องการไม่มากนัก

ตาราง 11 เรื่องเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุโดยทั่วไปที่นักเรียนฝึกสอนต้องการให้ทางวิทยาลัยครูช่วยเหลือ

ลำดับที่	ความต้องการให้วิทยาลัยครูช่วยเหลือ	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ
1	ตั้งศูนย์โสตทัศนวัสดุเพื่อให้ยืมไปใช้ในการฝึกสอนอย่างเพียงพอ	45.71	29.76	16.56	4.60	3.37
2	จัดหาวัสดุสิ้นเปลืองไว้บริการให้นักเรียนฝึกสอน เช่น สี กระดาษ หมึก ฯลฯ	44.47	28.22	13.50	7.06	6.75
3	จัดสถานที่ให้นักเรียนฝึกสอนทำโสตทัศนวัสดุร่วมกัน	39.26	31.91	19.63	5.83	3.37
4	จัดอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโสตทัศนศึกษาออกไปนิเทศอย่างเพียงพอ	33.75	27.91	28.53	5.21	4.60
5	เพิ่มเวลาการฝึกการใช้โสตทัศนวัสดุในหลักสูตรวิชาการศึกษาให้เพียงพอ	23.62	34.96	33.44	6.14	1.84
6	เพิ่มเวลาการฝึกการทำโสตทัศนวัสดุในหลักสูตรวิชาการศึกษาให้เพียงพอ	22.09	32.20	34.66	7.98	3.07

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนฝึกสอนมีความต้องการให้ทางวิทยาลัยครูช่วยเหลือมากที่สุดในเรื่อง ตั้งศูนย์โสตทัศนวัสดุขึ้นในวิทยาลัย เพื่อให้ยืมโสตทัศนวัสดุไปใช้ในการฝึกสอนอย่างเพียงพอ จัดหาวัสดุสิ้นเปลืองไว้บริการให้นักเรียนฝึกสอน จัดสถานที่ให้นักเรียนฝึกสอนทำโสตทัศนวัสดุร่วมกัน และจัดอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโสตทัศนศึกษาออกไปนิเทศอย่างเพียงพอ สิ่งที่ต้องการรองลงมาคือ ให้เพิ่มเวลาการฝึกการใช้โสตทัศนวัสดุ

ตาราง 12 เรื่องเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุทั่ว ๆ ไป ที่นักเรียนฝึกสอนต้องการให้ทางโรงเรียนฝึกสอนช่วยเหลือ

ลำดับที่	ความต้องการให้โรงเรียนฝึกสอนช่วยเหลือ	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ
1	จัดหาวัสดุสิ้นเปลืองที่จำเป็นสำหรับทำโสตทัศนวัสดุขึ้นใช้ในโรงเรียนฝึกสอน	38.04	33.12	19.02	7.06	2.76
2	จัดครูอาจารย์ที่มีความรู้ทางโสตทัศนศึกษาไว้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ	36.51	34.35	20.55	6.75	1.84
3	จัดสถานที่สำหรับทำโสตทัศนวัสดุให้แก่โรงเรียนฝึกสอน	35.88	37.43	19.33	4.91	2.45
4	รวบรวมโสตทัศนวัสดุเพื่อให้ยืมไปใช้อย่างเพียงพอ	35.29	38.95	18.10	5.52	2.14

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนฝึกสอนต้องการให้ทางโรงเรียนฝึกสอนช่วยเหลือมากที่สุด คือ

1. จัดหาวัสดุสิ้นเปลืองที่จำเป็นสำหรับทำโสตทัศนวัสดุขึ้นใช้ในโรงเรียนฝึกสอน

2. จัดครูอาจารย์ที่มีความรู้ทางโสตทัศนศึกษาไว้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ส่วนความต้องการรองลงมาคือ ให้ทางโรงเรียนฝึกสอนรวบรวมโสตทัศนวัสดุเพื่อให้ยืมไปใช้อย่างเพียงพอ และจัดสถานที่สำหรับทำโสตทัศนวัสดุให้แก่โรงเรียนฝึกสอน

ความคิดเห็นโดยทั่วไปเกี่ยวกับการใช้สอทัศน์วัสดุของนักเรียนฝึกสอน

ความคิดเห็นโดยทั่วไปเกี่ยวกับการใช้สอทัศน์วัสดุของนักเรียนฝึกสอนที่ได้จากแบบสอบถาม รวบรวมได้เป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการสอทัศน์วัสดุ

1. ควรจัดศูนย์บริการสอทัศน์วัสดุขึ้นทั้งทางวิทยาลัยครูและทางโรงเรียนฝึกสอน เพื่อให้นักเรียนฝึกสอนได้ยืมสอทัศน์วัสดุไปประกอบการสอนอย่างเพียงพอ
2. ควรเปิดบริการให้ยืมสอทัศน์วัสดุได้ทุกวัน
3. นักเรียนฝึกสอนขาดสอทัศน์วัสดุประเภทเครื่องฉายประกอบการสอน ทางวิทยาลัยครูควรจัดให้ยืมวัสดุประเภทเครื่องฉายได้ควย
4. ทางวิทยาลัยครูและโรงเรียนฝึกสอน ควรมีรายการแจ้งให้นักเรียนฝึกสอนได้ทราบว่า มีสอทัศน์วัสดุอะไรให้ยืมได้บ้าง
5. นักเรียนฝึกสอนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการผลิตสอทัศน์วัสดุ ควรจัดให้อาจารย์ทางสอทัศน์ศึกษา ไปช่วยแนะนำให้แก่ักเรียนฝึกสอนที่โรงเรียนฝึกสอนบ้าง
6. นักเรียนฝึกสอนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเงินซื้อวัสดุมาทำอุปกรณ์การสอน ทางวิทยาลัยครูควรจัดบริการวัสดุ เช่น กระดาษ สี พู่กัน ฯลฯ ให้แก่นักเรียนฝึกสอน
7. ทางโรงเรียนฝึกสอนควรจัดสถานที่สำหรับทำสอทัศน์วัสดุ ให้แก่นักเรียนฝึกสอนโดยเฉพาะ
8. ควรจัดโรงเรียนฝึกสอนให้มีห้องสำหรับเก็บสอทัศน์วัสดุที่ใช่แล้ว เพื่อให้นักเรียนฝึกสอนได้เก็บรักษาสอทัศน์วัสดุที่ใช่แล้วอย่างเรียบร้อย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรที่ว่าด้วยอุปกรณ์การสอน

1. ควรเพิ่มหลักสูตรโสตทัศนศึกษาขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อฝึกการผลิต การใช้ การเก็บรักษาให้เพียงพอ และสามารถนำไปใช้สอนได้จริง ๆ
2. ควรให้นักเรียนฝึกสอนฝึกภาคปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตรโสตทัศนศึกษา ให้มากกว่าภาคทฤษฎี
3. อาจารย์ผู้สอนควรแสดงวิธีใช้โสตทัศนวัสดุประเภทต่าง ๆ ให้ดูเป็นตัวอย่างด้วย
4. ควรจะสอนเน้นให้รู้จักนำเอาแหล่งวัสดุในห้องเรียนมาใช้ให้มากขึ้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนวัสดุ

1. นักเรียนฝึกสอนส่วนมาก ยังมีทักษะการใช้โสตทัศนวัสดุน้อย ควรได้รับการฝึกฝนจากวิทยาลัยครูให้มากขึ้น
2. โสตทัศนวัสดุที่ใช้ฝึกสอนส่วนมากเป็นประเภทวัสดุ เช่น รูปภาพ แผนภูมิ ยังขาดแคลนวัสดุพวกเครื่องมือ เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายสไลด์ ฯลฯ
3. นักเรียนฝึกสอนส่วนใหญ่มีงานประจำเกี่ยวกับงานสอน และบันทึกการสอนมากเกินไป จนไม่มีเวลาเตรียมโสตทัศนวัสดุมาประกอบการสอน ควรจะลด ชั่วโมงการสอนไม่ให้มากเกินไป
4. โสตทัศนวัสดุที่ใช้ตรงจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะสอน นักเรียนฝึกสอนหาไม่ใคร่ได้
5. อาจารย์นิเทศก์ควรสาธิต วิธีใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอนวิชาต่าง ๆ ให้ให้นักเรียนฝึกสอนได้ดูเป็นตัวอย่าง

ความคิดเห็นอื่น ๆ

1. อาจารย์ในวิทยาลัยครู ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้อุปกรณ์การสอน เพื่อให้ให้นักเรียนฝึกหัดครูได้เห็นคุณค่าของอุปกรณ์การสอน
2. วิทยาลัยครูไม่ควรปิดทองเก็บโสศกทัศน์วัสดุ ควรมีเจ้าหน้าที่คอยบริการ ให้นักเรียนฝึกสอนยื่นไปใช้ในการฝึกสอนได้
3. การทำอุปกรณ์การสอนขณะออกฝึกสอน เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเงินและเวลามาก ควรให้ช่วยกันทำก่อนออกฝึกสอน
4. นักเรียนฝึกสอนที่ฝึกสอนในโรงเรียนชนบท หาโสศกทัศน์วัสดุได้ยาก
5. แผนกโสศกทัศน์ศึกษาของวิทยาลัยครู ควรจะได้มีการประสานงานกับโรงเรียนฝึกสอน เกี่ยวกับการใช้โสศกทัศน์วัสดุของนักเรียนฝึกสอน

ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน

ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อการใช้สื่อทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน
ได้จากการตอบแบบสอบถามของอาจารย์นิเทศก์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 52 คน
ปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตาราง 13 การใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอนของนักเรียนฝึกสอน

ลำดับที่	การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ สื่อทัศนวัสดุ	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ	ไม่มี ร้อยละ
1	ใช้สื่อทัศนวัสดุที่มีคุณสมบัติตรงกับจุดมุ่งหมายในการสอน	9.62	32.69	53.85	1.92	-	1.92
2	ใช้สื่อทัศนวัสดุที่มีคุณภาพดีไม่ชำรุดเสียหาย	7.69	40.38	38.46	9.62	-	3.85
3	เราให้นักเรียนเกิดความสนใจด้วยการตั้งคำถามก่อนการใช้สื่อทัศนวัสดุ	7.69	19.24	46.15	25.00	-	1.92
4	ใช้สื่อทัศนวัสดุที่มีลักษณะและเนื้อเรื่องเหมาะสมแก่วัยและระดับชั้นของนักเรียน	5.77	32.69	55.77	3.85	-	1.92
5	ใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการอธิบายในบทเรียน	3.85	34.61	42.31	13.46	3.85	1.92
6	ใช้สื่อทัศนวัสดุที่มีความน่าสนใจ	3.85	25.00	63.46	3.85	1.92	1.92
7	เตรียมจัดที่ตั้งสื่อทัศนวัสดุให้นักเรียนเห็นได้ชัดเจนทุกคน	3.85	17.31	46.15	25.00	1.92	5.77
8	ใช้สื่อทัศนวัสดุในการนำบทเรียน	1.92	21.16	36.54	26.92	7.69	5.77

ตาราง 13 ต่อ

ลำดับที่	การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ โสตทัศนวัสดุ	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ	ไม่มี ร้อยละ
9	ใช้โสตทัศนวัสดุที่ให้คุณค่า กับทุนและเวลาที่เสียไป	1.92	19.23	53.85	21.16	1.92	1.92
10	ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้ โสตทัศนวัสดุ	1.92	17.32	46.15	26.92	5.77	1.92
11	เตรียมจัดห้องเรียนให้เรียน ร่อยก่อนนำโสตทัศนวัสดุเข้า ไปใช้	1.92	15.39	44.23	23.08	7.69	7.69
12	ใช้โสตทัศนวัสดุในการทบทวน บทเรียน	1.92	3.85	32.70	30.77	15.38	15.38
13	ใช้โสตทัศนวัสดุที่มีขนาดเหมาะ สมกับขนาดของชั้น	-	28.85	51.92	17.31	-	1.92
14	กำหนดเวลาที่ใช้ในการแสดง โสตทัศนวัสดุเหมาะสม	-	19.23	53.85	25.00	-	1.92
15	มีการจัดกิจกรรมต่อเนื่องเพิ่ม ความเข้าใจภายหลังการใช้ โสตทัศนวัสดุ	-	15.38	28.85	26.92	17.31	11.54
16	ใช้โสตทัศนวัสดุในการสรุป บทเรียน	-	7.69	40.39	30.77	7.69	13.46

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์นิเทศส่วนมากเห็นว่า นักเรียนฝึกสอนใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการสอน เป็นเพียงชั่วคราว ไม่มีอะไรเด่นนัก เช่น การใช้สื่อทัศนวัสดุในการนำทเรียน นักเรียนฝึกสอนที่ปฏิบัติมากที่สุดมีเพียงร้อยละ 1.92 ที่ปฏิบัติมากมีร้อยละ 21.16 และที่ปฏิบัติเพียงครั้งคราวมีร้อยละ 36.55

ตาราง 14 คำแนะนำของอาจารย์นิเทศเกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุ ที่ให้แก่
นักเรียนฝึกสอนโดยทั่วไป

ลำดับที่	คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ สื่อทัศนวัสดุ	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ	ไม่มี ร้อยละ
1	การเลือกสื่อทัศนวัสดุ	13.46	44.23	36.54	1.92	-	3.85
2	การเตรียมสื่อทัศนวัสดุ	11.54	34.62	38.46	11.54	1.92	1.92
3	การแสดงสื่อทัศนวัสดุ	9.62	36.54	40.38	9.62	1.92	1.92
4	การทำสื่อทัศนวัสดุ	9.62	23.07	57.69	1.92	3.85	3.85
5	แหล่งสื่อทัศนวัสดุที่ไ้ไปลา	5.77	26.92	38.46	17.31	3.85	7.69
6	การวัดผลภายหลังการใช้ สื่อทัศนวัสดุ	5.77	23.08	46.15	17.31	1.92	5.77
7	การเก็บรักษาสื่อทัศนวัสดุ	3.85	30.77	42.30	11.54	7.69	3.85
3	แหล่งที่จะยืมสื่อทัศนวัสดุมาใช้	1.92	34.62	40.38	13.46	5.77	3.85
9	แหล่งสื่อทัศนวัสดุราคาเบา	-	36.77	50.00	9.62	7.69	1.92

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์นิเทศส่วนมากมุ่งแนะวิธีเลือก
สื่อทัศนวัสดุแก่นักเรียนฝึกสอน ส่วนเรื่องการทำ การเตรียม การแสดง การวัดผล
ภายหลังการใช้ การเก็บรักษาสื่อทัศนวัสดุ แหล่งที่จะยืมสื่อทัศนวัสดุ แหล่งสื่อทัศนวัสดุ
ราคาเบา และแหล่งสื่อทัศนวัสดุที่ไ้ไปลา มีการแนะนำในบางพอสมควร เช่น การทำ
สื่อทัศนวัสดุ อาจารย์นิเทศส่วนมากแนะนำให้เพียงร้อยละ 9.62 รองลงมาร้อยละ
23.07 และที่แนะนำบางพอสมควรมีร้อยละ 57.69

จากแบบสอบถามที่ให้อาจารย์นิเทศก์แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีเกี่ยวกับการปรับปรุงวิธีใช้วัสดุทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกหัดครู เพื่อให้การฝึกสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น อาจารย์นิเทศก์ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังต่อไปนี้

1. ควรจัดให้มีหลักสูตรเกี่ยวกับวัสดุทัศนศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ การศึกษาตอนต้น 2 หน่วยกิต 3 ชั่วโมง
2. วิทยาลัยครูควรมีวัสดุทัศนวัสดุประเภทต่าง ๆ ให้นักเรียนฝึกหัดครู ได้ฝึกฝนอย่างเพียงพอ
3. ควรมีศูนย์วัสดุทัศนวัสดุ สำหรับบริการให้นักเรียนฝึกสอนยืมและเก็บรักษาวัสดุทัศนวัสดุ
4. นักเรียนฝึกสอนยังขาดทักษะในการผลิตวัสดุทัศนวัสดุ ควรเพิ่มการฝึกฝนให้เพียงพอ
5. นักเรียนฝึกสอน สอนวิชาต่าง ๆ มากเกินไป จนไม่มีเวลาเตรียมใช้วัสดุทัศนวัสดุ
6. นักเรียนฝึกสอนตามชนบท มีปัญหาเรื่องการขาดแคลนวัสดุทัศนวัสดุมาก ทางวิทยาลัยควรจะช่วยเหลือเป็นพิเศษ
7. ควรให้มีการประเมินนิเทศการผลิต การใช้ และการเก็บรักษา วัสดุทัศนวัสดุ ก่อนออกฝึกสอนให้เพียงพอ
8. ควรมีการสาธิตเปรียบเทียบการสอนโดยใช้วัสดุทัศนวัสดุกับการไม่ใช้ วัสดุทัศนวัสดุ ให้นักเรียนฝึกสอนเห็นคุณค่าของวัสดุทัศนวัสดุ
9. ควรมีห้องเก็บรักษาวัสดุทัศนวัสดุที่จัดไว้ในโรงเรียนฝึกสอน เพื่อให้ นักเรียนฝึกสอนรื้อค้นไปได้นำไปใช้ได้
10. ควรจัดอาจารย์ฝ่ายวัสดุทัศนศึกษาไปให้คำแนะนำนักเรียนฝึกสอน เกี่ยวกับการผลิต การใช้ วัสดุทัศนวัสดุ ตามโรงเรียนฝึกสอนต่าง ๆ
11. ควรให้อาจารย์ประจำวิชา สาธิตการใช้วัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอน แต่ละวิชาให้นักเรียนฝึกสอนดู ก่อนออกฝึกสอน

12. ผู้บริหารทั้งทางวิทยาลัยครูและทางโรงเรียนฝึกสอน ควรจะร่วมกันส่งเสริมทั้งด้านอุปกรณ์การสอน การเงิน วัสดุควดและสถานที่

13. ควรจัดให้มีการประกวดอุปกรณ์การสอน ระหว่างนักเรียนฝึกสอนด้วยกัน เพื่อส่งเสริมการผลิตอุปกรณ์การสอนตามโรงเรียนฝึกสอนต่าง ๆ

14. ทางกรมการฝึกหัดครู ควรมีโครงการจัดให้มีการอบรมวิชาโสตทัศนศึกษา แก่ครูพี่เลี้ยงตามโรงเรียนฝึกสอนต่าง ๆ เพื่อให้ครูพี่เลี้ยงได้ช่วยเหลือแนะนำเรียนฝึกสอนในการผลิต การใช้ และการเก็บรักษาโสตทัศนวัสดุได้อย่างมีประสิทธิภาพ.

สรุปผล และ ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความต้องการและปัญหาของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. ของวิทยาลัยครู
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2514 เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุในการสอน สรุปผล
ได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการได้สื่อทัศนวัสดุมาใช้ประกอบการสอนของ
นักเรียนฝึกสอน พบว่า นักเรียนฝึกสอนผลิตสื่อทัศนวัสดุขึ้นใช้เองมากกว่าวิธีอื่น รองลง
มาคือซื้อจากท้องตลาด

นักเรียนฝึกสอนส่วนมากไม่ได้ยืมสื่อทัศนวัสดุจากวิทยาลัยครู ทั้งนี้เพราะ
ทางวิทยาลัยมีสื่อทัศนวัสดุไม่เพียงพอกับความต้องการของจำนวนนักเรียนที่ออกฝึกสอน

2. จากผลการวิจัยในเรื่องหลักเกณฑ์ในการเลือกสื่อทัศนวัสดุใช้ประกอบการสอน
ของนักเรียนฝึกสอน พบว่า นักเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติตามลำดับหลักเกณฑ์เล็กน้อย ดังนี้

- 1) เลือกให้ตรงจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะสอน
- 2) เลือกให้เหมาะกับระดับชั้นและวัยของเด็ก
- 3) เนื้อหาถูกต้องกับความเป็นจริง
- 4) เลือกสื่อทัศนวัสดุที่ราคาไม่แพงจนเกินไป
- 5) มีความชัดเจน
- 6) มีขนาดเหมาะสมกับขนาดของชั้น

3. การเตรียมตัวก่อนการใช้สื่อทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน มีตามลำดับเล็กน้อย
ดังนี้

- 1) วางแผนการใช้ไว้ล่วงหน้า
- 2) เตรียมนักเรียนโดยกระตุ้นให้เกิดความสนใจก่อน
- 3) ทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วก่อนการใช้สื่อทัศนวัสดุ
- 4) เตรียมห้องเรียนให้เรียบร้อย

5) ทดลองก่อนนำไปใช้สอนจริง

6) เตรียมกิจกรรมที่จะกระทำภายหลังการใช้สื่อทัศนวัสดุ

4. นักเรียนฝึกสอนได้ใช้สื่อทัศนวัสดุในชั้นเรียน ตามลำดับของความมุ่งหมายในการใช้ ดังต่อไปนี้

- 1) ใช้ในการอธิบายเนื้อหาในบทเรียน
- 2) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อทัศนวัสดุ
- 3) ใช้สื่อทัศนวัสดุทุกชิ้นอย่างคุ้มค่า
- 4) ใช้ในการนำบทเรียน
- 5) ใช้เพื่อทบทวนบทเรียน
- 6) ใช้สรุปเนื้อหาในบทเรียน
- 7) ใช้ในการฝึกทักษะ เช่น ฝึกอ่านออกเสียงโคลงกลอนต่าง ๆ

5. นักเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติหลังจากการใช้สื่อทัศนวัสดุในชั้นเรียน ตามลำดับมากน้อยของวิธีการ ดังต่อไปนี้

- 1) ใช้คำถามสั้น ๆ ถามความเข้าใจของเด็กนักเรียน
- 2) สังเกตความสนใจของเด็กนักเรียนจากกิจกรรมที่ครูฝึกสอนมอบให้
- 3) เก็บสื่อทัศนวัสดุที่ใช้แล้วไว้ใช้ในคราวต่อไป
- 4) จัดกิจกรรมต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจและทบทวนความจำ
- 5) นำสื่อทัศนวัสดุที่ใช้แล้วมาดัดแปลงไว้ใช้ในคราวต่อไป

6. สื่อทัศนวัสดุที่นักเรียนฝึกสอนได้ใช้ประกอบการสอน มีประเภทต่าง ๆ ตามลำดับที่ใช้น้อย ดังต่อไปนี้

- 1) รูปภาพ บัตรคำ แผนภูมิ ภาพชุด และแผนที่
- 2) ของตัวอย่าง ของจริง ป้ายนิเทศ หุ่นจำลอง
- 3) กระดานคำนวณได้ แผนสถิติ ลูกโลก แผนป้ายผ้าสำเร็จ

ส่วนอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ ฯลฯ
นักเรียนฝึกสอนส่วนใหญ่ไม่ได้นำมาใช้

7. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้วัสดุทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน สรุปผลในเรื่องนี้
ได้จัดเรียงตามลำดับที่เป็นปัญหามากน้อยตามหัวข้อเรื่องต่อไปนี้

ก) ปัญหาในการผลิตทัศนวัสดุ

- 1) ไม่มีเวลาทำทัศนวัสดุ เพราะมีชั่วโมงสอนมากเกินไป
- 2) ขาดทักษะในการเขียนรูปและการประดิษฐ์ตัวอักษร
- 3) ไม่มีเครื่องมือทำทัศนวัสดุ
- 4) ขาดความรู้และประสบการณ์
- 5) ไม่มีเงินในการจัดซื้อทัศนวัสดุอย่างเพียงพอ
- 6) ไม่มีสถานที่สำหรับทำทัศนวัสดุที่เหมาะสมในโรงเรียนฝึกสอน
- 7) ขาดคำแนะนำช่วยเหลือในการทำทัศนวัสดุ

ข) ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทัศนวัสดุ

- 1) ขาดทักษะในการใช้ทัศนวัสดุประเภทเครื่องมือ เช่น เครื่องฉาย
ภาพยนตร์
- 2) วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ไม่มีศูนย์ทัศนวัสดุ เพื่อให้ให้นักเรียนฝึกสอน
ยืมทัศนวัสดุ
- 3) ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนใช้
- 4) ไม่สามารถที่จะหาทัศนวัสดุได้ตรงกับจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะสอน
- 5) ทัศนวัสดุของโรงเรียนฝึกสอนมีจำนวนไม่เพียงพอ
- 6) สภาพของห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้ทัศนวัสดุ
- 7) ขาดคำแนะนำในการใช้

ค) ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติภายหลังการใช้สอทัศนวัสดุ ปรากฏว่า

1) ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของเด็ก

นักเรียน

2) ไม่มีทักษะในการนำสอทัศนวัสดุที่ใช่แล้ว มาดัดแปลงไว้ใช้ในคราวต่อไป

3) ขาดสถานที่เก็บสอทัศนวัสดุที่ใช่แล้ว

8. ผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการสอทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน สรุปได้ดังต่อไปนี้

ก) ต้องการจะเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในเรื่องวิธีทำสอทัศนวัสดุมากที่สุด รองลงมาคือ ความต้องการความรู้ในการใช้สอทัศนวัสดุประเภทเครื่องมือต่าง ๆ

ข) ต้องการให้ทางวิทยาลัยครูจัดตั้งศูนย์สอทัศนวัสดุ เพื่อให้ให้นักเรียนฝึกสอนยืมสอทัศนวัสดุไปใช้ในการฝึกสอนอย่างเพียงพอ รองลงมาคือ ต้องการให้วิทยาลัยครูจัดหาวัสดุสิ้นเปลืองไว้บริการให้นักเรียนฝึกสอน และการจัดหาจารย์นิเทศฝ่ายสอทัศนศึกษาออกไปนิเทศการสอนอย่างเพียงพอ

ค) ต้องการให้ทางโรงเรียนฝึกสอนช่วยเหลือมากที่สุดในเรื่องจัดหาวัสดุสิ้นเปลืองที่จำเป็นสำหรับทำสอทัศนวัสดุขึ้นใช้ในโรงเรียนฝึกสอน และจัดครูพี่เลี้ยงที่มีความรู้ทางสอทัศนศึกษาไว้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนฝึกสอนส่วนใหญ่ผลิตสอทัศนวัสดุด้วยตนเอง แต่ผลิตได้น้อย เพราะขาดความรู้และประสบการณ์ในการผลิต ไม่มีเวลาทำสอทัศนวัสดุเพราะมีชั่วโมงการสอนมากไป เป็นต้น ส่วนการใช้สอทัศนวัสดุนั้น นักเรียนฝึกสอนได้ทำตามหลักเกณฑ์ในการเลือก และใช้สอทัศนวัสดุประกอบการสอนมากพอสมควร แต่มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้อยู่บ้าง เช่น ขาดทักษะในการใช้สอทัศนวัสดุประเภทเครื่องมือ ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนใช้ และขาดคำแนะนำในการใช้ ฯลฯ ดังนั้น นักเรียนฝึกสอนจึงต้องการความช่วยเหลือจากทางวิทยาลัยและโรงเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้มาก

การส่งเสริมให้นักเรียนฝึกสอนได้มีความรู้และทักษะในการผลิต และการใช้วัสดุทัศนวัสดุ ประกอบการสอนได้อย่างถูกวิธีและอย่างเพียงพอ ย่อมทำให้การฝึกสอนของนักเรียนฝึกหัดครู มีประสิทธิภาพดีขึ้น.

ความเห็นของอาจารย์นิเทศเกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอนนั้น ปรากฏผลจากการวิจัยว่า อาจารย์นิเทศส่วนมากเห็นว่า นักเรียนฝึกสอนได้ใช้วัสดุทัศนวัสดุ ประกอบการสอนบางพอสมควร

ความคิดเห็นโดยทั่วไปของนักเรียนฝึกสอนและของอาจารย์นิเทศที่พ้องกัน มีดังนี้

๑. ควรจัดให้มีหลักสูตรเกี่ยวกับวัสดุทัศนศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชา การศึกษาตอนต้นขึ้นอีกวิชาหนึ่ง
๒. ควรมีสวนย์วัสดุทัศนศึกษา สำหรับบริการให้นักเรียนฝึกสอนยืมวัสดุทัศนวัสดุ ในการฝึกสอน
๓. นักเรียนฝึกสอนยังขาดทักษะในการผลิตวัสดุทัศนศึกษา ควรให้ฝึกฝนเพิ่มขึ้น อย่างเพียงพอ
๔. นักเรียนฝึกสอนมีงานเกี่ยวกับการสอนมากเกินไป จนไม่มีเวลาเตรียม ใช้วัสดุทัศนศึกษา
๕. นักเรียนฝึกสอนตามชนบท มีปัญหาเรื่องการขาดแคลนวัสดุทัศนศึกษา ทางวิทยาลัยควรช่วยเหลือเป็นพิเศษ
๖. ควรจัดอาจารย์ฝ่ายวัสดุทัศนศึกษา ไปให้คำแนะนำนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการผลิต การใช้วัสดุทัศนศึกษาตามโรงเรียนฝึกสอนต่าง ๆ.

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. วิทยาลัยควรจัดให้มีการสอนวิชาโสตทัศนศึกษา ในระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา ชั้นปีที่ 1 เพื่อให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการผลิต การใช้ และการเก็บรักษาโสตทัศนวัสดุอย่างเพียงพอก่อนที่จะส่งนักเรียนฝึกหัดครูในระดับนี้ ออกไปฝึกสอนตาม โรงเรียนต่าง ๆ
2. วิทยาลัยควรมีสถวนโสตทัศนวัสดุ รวบรวมโสตทัศนวัสดุสำหรับให้อาจารย์ ผู้สอนและนักเรียนฝึกสอน ยืมโสตทัศนวัสดุเพื่อใช้ประกอบการสอน โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อคอยให้บริการตามกำหนดเวลาที่แน่นอน มีรายการโสตทัศนวัสดุเพื่อสะดวกในการค้นหา และตั้งกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อการปฏิบัติในการยืมและส่งโสตทัศนวัสดุไว้อย่างเคร่งครัด
- เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์โสตทัศนวัสดุ อาจจัดให้นักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. ปีที่ 1 เปลี่ยนเวรกันเป็นผู้บริการ โดยออกระเบียบให้ทุกคนต้องผ่านการฝึกงานงานบริการโสตทัศน วัสดุคนละประมาณ 10 ชั่วโมง จึงจะได้รับพิจารณาให้ออกฝึกสอนได้
3. วิทยาลัยควรมีงบประมาณ สำหรับการทำโสตทัศนวัสดุในการฝึกสอนโดยเฉพาะ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนที่ยังไม่มีรายได้ ให้สามารถมีวัสดุทำอุปกรณ์การสอนได้อย่างเพียงพอ
4. วิทยาลัยควรจัดให้มีการประเมินพิเศษเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนวัสดุให้แก่ นักเรียนฝึกสอน ก่อนที่จะส่งไปฝึกสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ อย่างเพียงพอ
5. วิทยาลัยควรจัดให้มีการสัมมนาอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงตามโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการใช้โสตทัศนวัสดุในการฝึกสอน
6. วิทยาลัยควรกำหนดชั่วโมงการฝึกสอนของนักเรียนฝึกสอนให้พอเหมาะ เพื่อให้ นักเรียนฝึกสอนมีเวลาเตรียมการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอนได้อย่างเพียงพอ
7. ทางวิทยาลัยครูและโรงเรียนฝึกสอน ควรจัดครู อาจารย์ที่มีความรู้ทางโสตทัศนศึกษาประจำโรงเรียนฝึกสอน เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการผลิต และการใช้โสตทัศนวัสดุในการสอน

8. ทางโรงเรียนฝึกสอน ควรมีห้องสำหรับรวบรวมวัสดุที่นักเรียนฝึกสอนผลิตขึ้นในแต่ละรุ่น เพื่อให้ให้นักเรียนฝึกสอนรุ่นต่อไปสามารถนำวัสดุที่มีอยู่เดิมมาใช้ได้อีก

9. ทางโรงเรียนฝึกสอนควรมีสถานที่สำหรับให้นักเรียนฝึกสอนได้ทำวัสดุทัศนวัสดุร่วมกัน เพื่อจะได้ช่วยกันคิด และช่วยกันทำวัสดุทัศนวัสดุที่ต้องใช้รวมบทเรียนกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกระทำเฉพาะวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนคร ซึ่งวิทยาลัยครูเหล่านี้ตั้งอยู่ไกลแหล่งความเจริญ นักเรียนฝึกสอนย่อมสามารถหาวัสดุทัศนวัสดุได้มากกว่าวิทยาลัยครูที่อยู่ห่างไกลจากจังหวัดพระนคร ดังนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ควรมีการศึกษาค้นคว้าเรื่องความต้องการและปัญหาของนักเรียนฝึกหัดครู เกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุในการฝึกสอนของวิทยาลัยครูในจังหวัดห่างไกลจากพระนคร เพื่อจะได้ทราบสภาพของความต้องการและปัญหามีอย่างไร และแตกต่างกันอย่างไร.

บรรณานุกรม

ดวงพร เปรมโยธิน การศึกษาเกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอนภาษาไทย
ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนเทศบาล จังหวัดพระนคร
(ปีการศึกษา 2511) ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต 2513, 191 หน้า.

นิพนธ์ ศุขปรีดี การศึกษาสภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้วัสดุทัศนวัสดุของครู
ผู้สอนระดับประถมศึกษา เขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปีการศึกษา 2511) ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต 2512, 123 หน้า.

ไพฑูรย์ ชรรณแสง ความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พุทธศักราช 2503 ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต 2507,
110 หน้า.

ละเมียด ลิ้มอักษร คู่มือฝึกสอน สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย 2506, 93 หน้า.

วิชาการ, กรม อุปกรณ์การสอน โครงการพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2504, 81 หน้า.

สันต์ วรศิริ การศึกษาสภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้วัสดุทัศนวัสดุของครูผู้สอน
ระดับประถมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2513 ปรินิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต 2512, 108 หน้า.

สุวรรณ เทียนหิรัญ การสำรวจความเห็นของครูที่มีต่อการใช้อุปกรณ์การสอน วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2504, 81 หน้า.

สรุป สิกขาบัณฑิต การสำรวจปัญหาและความต้องการโสตทัศนวัสดุในการฝึกสอนของ
นิสิตฝึกสอนระดับปริญญาตรี วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2510 ปริญญา
 นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต 2511, 167 หน้า.

สมพงษ์ ศิริเจริญ และคณะ คู่มือการใช้โสตทัศนวัสดุ โครงการพัฒนาการศึกษา กระทรวง
 ศึกษาธิการ 2506, 422 หน้า.

ศรีพรรณ อุประคำ การวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนมัธยมใน
จังหวัดภาคเหนือ ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต 2511, 158 หน้า.

Batchelder, Howard T., Audio-Visual Materials in Teacher Education,
 Edwards Brothers, Inc., Michigan, 1950, 72 pp.

Clinton Thomas Allen, "A study of Problems Encountered by One Hundred
 Graduated of East Texas State University and the Functional
 Relationship between These Problems and the Teachers Educa-
 tional Program." Dissertation Abstract, 27:1683-A, No.6, 1966.

Dale, Edgar, Audio-Visual Method in Teaching, The Dryden Press,
 New York, 1954, 534 pp.

de Kieffer, Robert E., Audio-Visual Instruction, The Center for
 Applied Research in Education, Inc., New York, 1965, 177 pp.

Erickson, Carlton W.H., Administering Audio-Visual Service,

The Macmillan Company, New York, 1959, 479 pp.

Good, Carter V., Dictionary of Education, Mc Graw Hill Book Company

Inc., New York, 1959, 676 pp.

Haines, Aleye Clayton, Guiding the Student Teaching Process in

Elementary Education, Rand Mc Nally, Chicago, 1960, 277 pp.

Harvin, Virginia Raines, "Analysis of the uses of the Instructional

Materials by a Selected Group of Teachers of Elementary

School Mathematics," Dissertation Abstract, 8:4561, 1965.

Lemler, Ford L., And Robert Lestma, Supplementary Course Materials

in Audio-Visual Education, Ann Arbor, Slater's Bookstore,

1959, 175 pp.

Manbeck, Maurice W., "A Study of Critical Incidents in Effective

Secondary School Teaching as Conceived by Pupils and Faculty,"

Research Bulletin, 1:13-15, 1957.

Mc Clusky, F. Dean, "Audio-Visual Save Time," The Instructor

6:25 September, 1947.

Mc Creary, Ann Philips, "A Study of Association, Reinforcement, and Transfer in Beginning Reading," The Journal of Experimental Education, 31:285-290, Spring 1963.

Mc Known, Harry C. and Robert, Alvin B., Audio Visual Aids to Instruction, Mc Grow-Hill Book Company, Inc., 1949, 608 pp.

Noel Elizabeth G. and Leonard, J. Pual, Foundation for Teacher Education in Audio Visual Instruction, American Council on Education studies, Washington D.C., 1962, 60 pp.

Sherman Mendel, Report of the Study of the Audio Visual Program of Chulalongkorn University with Special Emphasis on Campus Services, Indiana University Contract, 1950, 30 pp.

Wittich, Walter A., and Schuller, Charles F., Audio Visual Materials, Harper and Brothers, New York, 1957, 570 pp.

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

พฤศจิกายน 2514

เรียน นักเรียนฝึกสอน (ป.กศ.) ทุกท่าน

เนื่องด้วยข้าพเจ้ามีความประสงค์จะวิจัยเรื่องความต้องการ และปัญหาการใช้สื่อทัศนวัสดุของท่านในการฝึกสอน จึงขอความกรุณาจากท่าน ได้โปรดกรอกแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อจะหาข้อมูลจากความจริงในเรื่องดังกล่าว เพื่อเสนอแนะให้วิทยาลัยครูได้รับไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเรื่องสื่อทัศนศึกษา เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการฝึกสอนของท่านและของรุ่นต่อ ๆ ไป

การกรอกแบบสอบถามนี้ ท่านไม่ต้องลงชื่อและนามสกุล และคำตอบของท่านก็จะเก็บรักษาเป็นความลับ ดังนั้น จึงขอให้ท่านโปรดกรอกแบบสอบถามตามความเป็นจริง และแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

ขอขอบคุณอย่างยิ่ง

วิระ โรจน์รุ่งสัจย์

(นายวิระ โรจน์รุ่งสัจย์)

นิสิตปริญญาโท สาขาสื่อทัศนศึกษา

แบบสอบถาม

สำหรับนักเรียนฝึกสอนระดับ ป.กศ. ที่กำลังฝึกสอนอยู่

ตอนที่ 1

รายละเอียดเกี่ยวกับนักเรียนฝึกสอน

โปรดเขียนคำตอบลงในช่องที่เว้นไว้ ส่วนข้อที่มีคำตอบไว้ให้เลือกนั้น
มีช่อง ☐ อยู่หน้าคำตอบ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหน้าคำตอบที่ท่านเลือก
และอาจเลือกได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ.

1. เพศ ☐ หญิง ☐ ชาย
2. อายุ ปี
3. ขณะนี้กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยครู
4. ฝึกสอนที่โรงเรียน
5. ในหนึ่งสัปดาห์ชาวเจ้าฝึกสอน ชั่วโมง
6. ระดับชั้นที่ฝึกสอน
 - ☐ ประถมศึกษาตอนต้น
 - ☐ ประถมศึกษาตอนปลาย
 - ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
7. ฝึกสอนในหมวดวิชา

☐ คณิตศาสตร์	☐ ภาษาอังกฤษ
☐ วิทยาศาสตร์	☐ ภาษาไทย
☐ สังคมศึกษา	☐ ศิลปศึกษา

 หมวดวิชาอื่น (โปรดระบุ)
8. ท่านเคยเป็นครูมาก่อนหรือไม่ ☐ เคย ☐ ไม่เคย

ตอนที่ 2

การใช้สื่อทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง หลังข้อความต่อไปนี้ ตามที่ท่านได้ปฏิบัติจริง ในระยะเวลาของการฝึกสอน ตามความมากมาย ดังต่อไปนี้

มาก หมายถึง ได้มีการปฏิบัติมาก

ปานกลาง หมายถึง ได้มีการปฏิบัติปานกลาง

น้อย หมายถึง ได้มีการปฏิบัติน้อย

ไม่มีเลย หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติเลย

(โปรดตอบทุกข้อ)

1. โสตทัศนวัสดุที่ใช้ในการฝึกสอน ท่านได้มาโดยวิธีใดบ้าง
และแต่ละวิธีนี้มีปริมาณมากน้อยเพียงไร

- 1) ขาพเจ้าสร้างตนเอง

- 2) ขี้มูกจากโรงเรียนฝึกสอน

- 3) ยืมจากเพื่อนฝึกสอนด้วยกัน

- 4) ยืมจากวิทยาลัย

- 5) ขอมมาจากแหล่งวัสดุใดไปละ

- 6) ^{๕๕}ขอมาจากทองตลาด

- 7) ให้เด็กนักเรียนช่วยกันหามา

- 8) ไตมาโดยวิธีอื่น ๆ (ถ้ามีโปรดระบุ)

2. ท่านเลือกใช้สื่otechnicวัสดุโดยถือเกณฑ์ต่อไปนี้มากน้อยเพียงไร

- 1) เลือกให้ตรงจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะสอน

- 2) เนื้อหาถูกต้องกับความเป็นจริง

	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีเลย
3) ได้เวลาคู่กับเวลาและแรงจูงใจ				
4) เลือกวัสดุที่มีความชัดเจน				
5) เลือกเรื่องที่มีแนวคิดเพียงอย่างเดียวในเรื่องหนึ่ง ๆ				
6) ใ้มีขนาดเหมาะสมกับขนาดของชั้น				
7) เลือกให้เหมาะกับระดับชั้นและวัยของเด็ก				
8) เลือกวัสดุที่ราคาไม่แพงจนเกินไป				
9) เกณฑ์อื่น ๆ (ถ้ามีโปรดระบุวาระใด)				
ท่านปฏิบัติก่อนการใช้วัสดุทัศนวัสดุในชั้นเรียนตามหัวข้อต่อไปนี้ มากน้อยเพียงไร				
1) ทดลองก่อนนำไปใช้สอนจริง				
2) วางแผนการใช้ไว้วางหน้า				
3) เตรียมกิจกรรมที่จะกระทำภายหลังการใช้วัสดุทัศนวัสดุ				
4) เตรียมห้องเรียนให้เรียบร้อย เช่น จัดที่นั่งให้ เรียบร้อยให้นักเรียนเห็นทั่วทุกคน				
5) เตรียมนักเรียนโดยกระตุ้นให้เกิดความสนใจก่อน				
6) ทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วก่อนการใช้วัสดุทัศนวัสดุ				
7) การปฏิบัติอื่น ๆ (ถ้ามีโปรดระบุ)				

16) เครื่องฉายวัสดุโปร่งแสง

17) เครื่องฉายวัสดุทึบแสง

18) เครื่องฉายภาพยนตร์

19) วิทย์

20) โทรทัศน์

21) อื่น ๆ (ถ้ามีโปรดระบุ)

มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีเลย

ตอนที่ 3

ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อทัศนวัสดุ

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อปัญหาและอุปสรรคนั้น ๆ
ในข้อใดข้อหนึ่ง ตามความมากน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นน้อยที่สุด

น้อย หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นน้อย

ปานกลาง หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นปานกลาง

มาก หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นมาก

มากที่สุด หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นมากที่สุด

1. ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตสื่อทัศนวัสดุ

ประกอบการสอนของท่าน มีดังนี้

1) ขาดผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการทำสื่อทัศนวัสดุ

2) ขาดความรู้และประสบการณ์อย่างเพียงพอ

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3) ขาดเงินในการจัดซื้อวัสดุสิ้นวัสดุอย่างเพียงพอ					
4) ขาดทักษะในการทำวัสดุสิ้นวัสดุ เช่น การเขียนรูป และการประดิษฐ์ตัวอักษร					
5) ไม่มีเครื่องมือช่วยในการทำวัสดุสิ้นวัสดุ					
6) ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้เครื่องมือทำวัสดุสิ้นวัสดุจากทางโรงเรียน					
7) ไม่มีเวลาทำวัสดุสิ้นวัสดุ เพราะมีชั่วโมงสอนมากเกินไป					
8) ไม่มีสถานที่สำหรับทำวัสดุสิ้นวัสดุที่เหมาะสม					
9) อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
2. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้วัสดุสิ้นวัสดุประกอบการสอนในชั้นเรียนของท่าน มีมากน้อยเพียงไร ดังนี้					
1) สภาพของห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้วัสดุสิ้นวัสดุประเภทต่าง ๆ เช่น ไม่มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีไฟฟ้า					
2) ขาดคำแนะนำในการใช้วัสดุสิ้นวัสดุ					
3) วัสดุสิ้นวัสดุของโรงเรียนฝึกสอนมีจำนวนไม่พอเพียง					
4) ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนการใช้วัสดุสิ้นวัสดุ					
5) ไม่สามารถที่จะหาวัสดุสิ้นวัสดุได้ตรงกับจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะสอน					
6) เกรงว่าวัสดุสิ้นวัสดุที่ใช้จะชำรุดเสียหาย					

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7) ขาดทักษะในการใช้วัสดุทัศนวัสดุประเภทเครื่องมือ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์					
8) มีความลำบากในการควบคุมชั้นในขณะใช้วัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอน					
9) ขาดทักษะในการใช้วัสดุทัศนวัสดุประเภทวัสดุ เช่น แผนภูมิ บัตรคำ					
10) นักเรียนแสดงความเบื่อหน่ายเมื่อครูใช้วัสดุทัศนวัสดุ					
11) ทางวิทยาลัยไม่มีศูนย์บริการวัสดุทัศนวัสดุเพื่อให้นักเรียนฝึกสอนยืมใช้ขณะออกไปทำการฝึกสอน					
12) อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
3. ในการปฏิบัติภายใต้การใช้วัสดุทัศนวัสดุ มีปัญหาและอุปสรรคต่อไปนี้มากน้อยเพียงไร					
1) ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของนักเรียน					
2) นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการใช้วัสดุทัศนวัสดุ					
3) ไม่มีเวลาซักถามความเข้าใจของนักเรียน					
4) นักเรียนยังไม่เข้าใจในเรื่องที่สอน					
5) ขาดสถานที่เก็บวัสดุทัศนวัสดุที่ใช่แล้ว					
6) ไม่มีทักษะในการนำวัสดุทัศนวัสดุที่ใช่แล้วมาคิดปองไว้อีกในคราวต่อไป					
7) อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

ตอนที่ 4

ความต้องการต่าง ๆ ทางโสตทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความต่อไปนี้ ตามความ
 มากน้อยของความต้องการในแต่ละอย่าง

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านมีความต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้และ ประสบการณ์ในเรื่องต่อไปนี้ มากน้อยเพียงไร					
1) วิธีการทำโสตทัศนวัสดุประกอบการสอน					
2) วิธีการใช้โสตทัศนวัสดุประเภทเครื่องมือ เช่น เครื่องบันทึกเสียง และเครื่องฉายต่าง ๆ					
3) วิธีการใช้โสตทัศนวัสดุประเภทวัสดุ เช่น แผ่นภูมิ บัตรคำ เป็นต้น					
4) วิธีการจัดและเก็บรักษาโสตทัศนวัสดุ					
5) อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
2. ท่านมีความต้องการให้วิทยาลัยช่วยเหลือท่านใน เรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงไร					
1) จัดอาจารย์นิเทศฝ่ายโสตทัศนศึกษา มา ออกไปนิเทศอย่างเพียงพอ					
2) จัดหาวัสดุสิ้นเปลืองไว้บริการให้แก่ นักเรียน ฝึกสอน เช่น สี กระดาษ หมึก ฯลฯ					
3) จัดสถานที่ให้นักเรียนฝึกสอนทำโสตทัศนวัสดุ ร่วมกัน					

ตอนที่ 5

ความคิดเห็นโดยทั่วไปของนักเรียนฝึกสอน

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับโสตทัศนศึกษาของวิทยาลัย ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการฝึกสอน โปรดแสดงความคิดเห็นโดยเสรี

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการโสตทัศนวัสดุ

ขอเสนอแนะ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรที่ว่าด้วยอุปกรณ์การสอน

ขอเสนอแนะ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนวัสดุ

ขอเสนอแนะ

4. ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

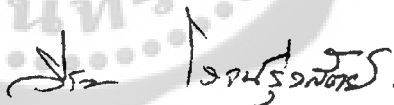
พฤศจิกายน 2514

เรียน ท่านอาจารย์นิเทศก์

เนื่องด้วยข้าพเจ้ากำลังทำปฏิญานินพนธ์ เรื่อง "ความต้องการและ
ปัญหาของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุในการฝึกสอน ของวิทยาลัย
ครูในจังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2514" ปฏิญานินพนธ์เรื่องนี้ มีความมุ่งหมายที่จะทราบ
ถึง ปัญหา อุปสรรค และความต้องการ ตลอดจนความคิดเห็นในการใช้สื่อทัศนวัสดุใน
การฝึกสอน ของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. ที่กำลังฝึกสอนอยู่

ดังนั้น จึงขอความกรุณาให้ท่านแสดงความคิดเห็น ในเรื่องการใช้
สื่อทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอนประกอบด้วย เพื่อจะได้ขอความจริงที่ถูกต้องยิ่งขึ้น
ข้าพเจ้าจึงหวังในความกรุณาจากท่านอาจารย์ และขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูง มา ณ ที่นี้ด้วย.

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระ โรจน์รุ้งสัจย์)

นิสิตปริญญาโท สาขาทัศนศึกษา

แบบสอบถาม

ความคิดเห็นอาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับการใช้สื่อดัดแปลงวัสดุในการฝึกสอนของ
นักเรียนฝึกสอนของท่าน

ตอนที่ 1

รายละเอียดเกี่ยวกับตัวอาจารย์นิเทศก์

(สำหรับข้อสอบถามที่มีเส้นประ..... โปรดเขียนคำตอบลงบนเส้นประ
ส่วนข้อที่มีคำตอบไว้ให้เลือก มีช่อง ☐ อยู่หน้าคำตอบ โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องหน้าคำตอบที่ท่านเลือก และอาจเลือกได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ)

1. เพศ ☐ หญิง ☐ ชาย
2. อายุ ปี
3. วุฒิ.....
4. ขาพเจ้าเป็นอาจารย์นิเทศก์
 - ☐ ประจำโรงเรียน
 - ☐ ประจำวิชา
5. ขาพเจ้าในเทศในหมวดวิชา
 - ☐ คณิตศาสตร์
 - ☐ วิทยาศาสตร์
 - ☐ สังคมศึกษา
 - ☐ ภาษาไทย
 - ☐ ภาษาอังกฤษ
 - ☐ หมวดอื่น ๆ

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอน

จากการสังเกตการฝึกสอน ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุของนักเรียนฝึกสอนโดยส่วนรวมอย่างไร โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความต่อไปนี้ ตามระดับความมากมาย เพียงของเดียว

มากที่สุด หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

มาก หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ปานกลาง หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

น้อย หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ไม่มี หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติเลย

1. ท่านเห็นว่านักเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่เพียงไร ?

1) เตรียมจัดห้องเรียนให้เรียบร้อยก่อนนำวัสดุทัศนวัสดุเข้าไปใช้

2) เตรียมจัดที่ตั้งวัสดุทัศนวัสดุให้นักเรียนเห็นได้ชัดเจนทุกคน

3) เราให้นักเรียนเกิดความสนใจด้วยการตั้งคำถามก่อนการใช้วัสดุทัศนวัสดุ

4) ใช้วัสดุทัศนวัสดุที่มีขนาดเหมาะสมกับขนาดของชั้น

5) ใช้วัสดุทัศนวัสดุที่มีลักษณะและเนื้อเรื่องเหมาะสมแก่วัยและระดับชั้นของนักเรียนที่จะสอน

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
6) ใช้สื่อทัศนวัสดุที่มีคุณสมบัติตรงกับจุดมุ่งหมายในการสอน						
7) กำหนดเวลาที่ใช้ในการแสดงสื่อทัศนวัสดุเหมาะสม						
8) ใช้สื่อทัศนวัสดุที่มีคุณภาพดีไม่ชำรุดเสียหาย						
9) ใช้สื่อทัศนวัสดุที่มีความน่าสนใจ						
10) ใช้สื่อทัศนวัสดุที่ให้นักเรียนได้คิดค้นและเวลาที่เสียไป						
11) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อทัศนวัสดุ						
12) ใช้สื่อทัศนวัสดุในการนำบทเรียน						
13) ใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการอธิบายในบทเรียน						
14) ใช้สื่อทัศนวัสดุในการสรุปบทเรียน						
15) ใช้สื่อทัศนวัสดุในการทบทวนบทเรียน						
16) มีการจัดกิจกรรมต่อเนื่องเพิ่มความเข้าใจภายหลังการใช้สื่อทัศนวัสดุ						
17) การปฏิบัติอื่น ๆ (โปรดระบุ)						
2. ท่านเคยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุแก่นักเรียนฝึกสอนในเรื่องต่อไปนี้เพียงไร						
1) การเลือกสื่อทัศนวัสดุ						
2) การทำสื่อทัศนวัสดุ						

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
3) การเตรียมโสตทัศนวัสดุ						
4) การแสดงโสตทัศนวัสดุ						
5) การวัดผลภายหลังการใช้โสตทัศนวัสดุ						
6) การเก็บรักษาโสตทัศนวัสดุ						
7) แหล่งที่จะยืมโสตทัศนวัสดุมาใช้ได้						
8) แหล่งโสตทัศนวัสดุราคาเบา						
9) แหล่งโสตทัศนวัสดุที่ได้เปล่า						
10) คำแนะนำอื่น ๆ (โปรดระบุ)						

3. โปรดแสดงความคิดเห็นอื่น ๆ ที่ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงในเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้โสตทัศนวัสดุเพื่อการฝึกสอนของนักเรียนฝึกหัดครู ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

วีระ โรจน์รุ้งสัจย์

เกิดที่ ตำบลวัดโสมนัส อำเภอป้อมปราบ จังหวัดพระนคร

เมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2483

การศึกษาและการรับราชการ

- สำเร็จการศึกษาประโยคมัธยมศึกษา (ม.6) จากโรงเรียนโยธินบูรณะ จังหวัดพระนคร พ.ศ. 2501
- ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. 2503
- ได้รับปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาระสานมิตร พ.ศ. 2507
- รับราชการสอนอยู่ที่วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. 2508 - 2511
- ได้รับประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะชั้นสูง สาขาโสตทัศนศึกษา จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาระสานมิตร พ.ศ. 2512
- รับราชการ สอนอยู่ที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2513 - 2514
- ได้รับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาโสตทัศนศึกษา จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาระสานมิตร พ.ศ. 2515.